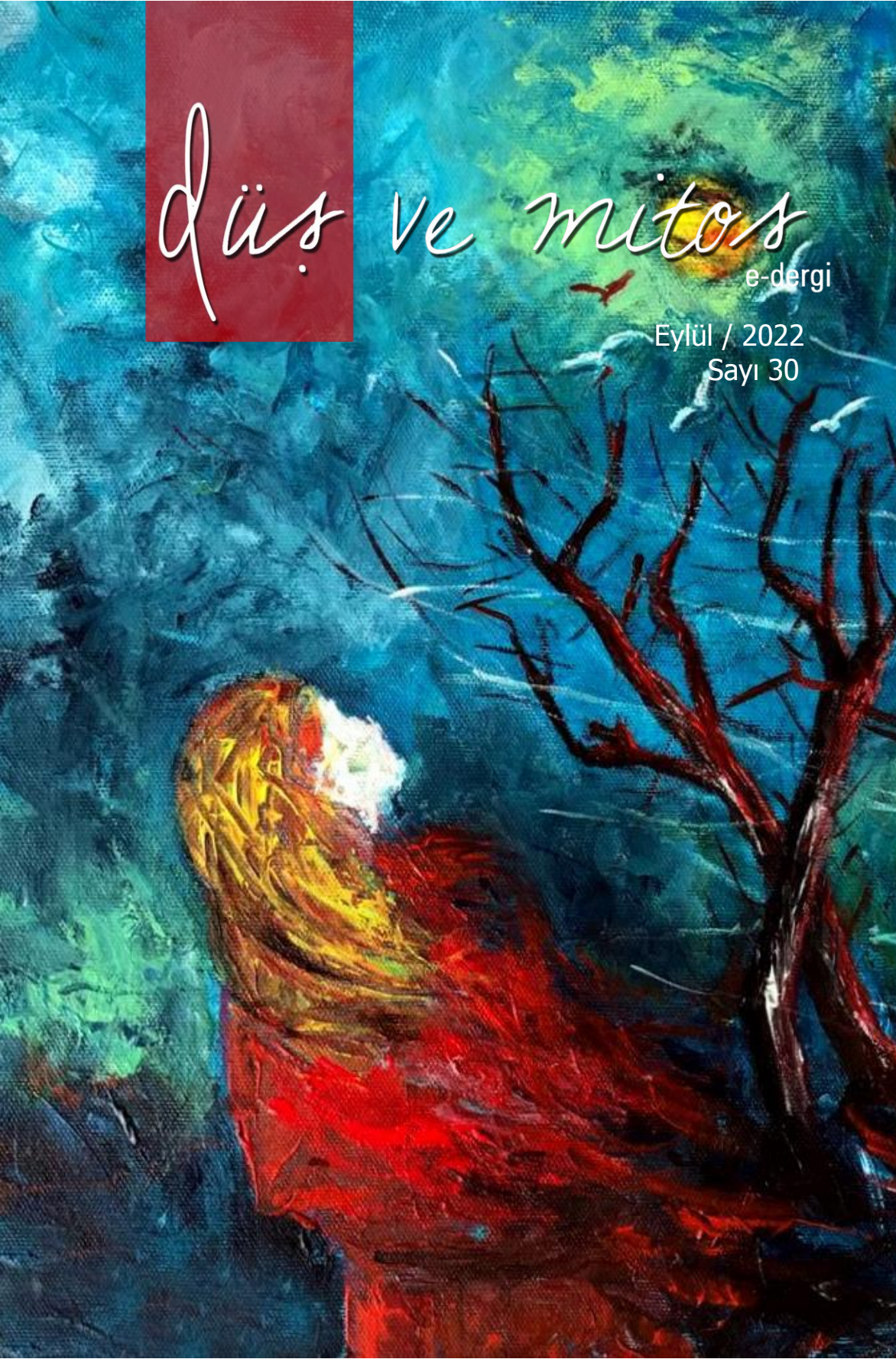

düş ve mitos

e-dergi

Eylül / 2022

Sayı 30

Eylül 2022

Sayı: 30

Yayın Kurulu:

Hasan Çelikkol
Ömer Çelikkol
Fazıl Alasya

Tasarım ve Uygulama

Ömer Çelikkol

Kapak Resmi

Hasan Çelikkol

Dergide yayınlanan yazı ve görsel eserlerin sorumluluğu sanatçılara aittir

İçerik

Hasan Çelikkol
Ne Çok zormuş "Son" Demek

Ayten Mutlu / Şiir
İçimizde Kaybolduuk

Yayla Karsan Boztaş / Öykü
İnsana Dair

Banu İmer / Deneme
Mucize

Fazıl Alasya / Şiir
Giderim Bu Yolları

Duran Er / Şiir
Taşralının O Günleri

Ümran Erol / Şiir
Mustafa

Turgut Denker / Anı
Beşiktaş İskelesi Ve Balıkçılar

Semra Bakan / Şiir
Aşk

Gonca Dolu / Şiir
Sessizlikten Seken Ses

Muazzez Dönmez / Şiir
Nazar

Fazıl Alasya / Deneme
Yetiş Ey Sanat... Ruhumuz Çalınıyor!

İbrahim Akel / Şiir
Çok Tuhaf Bir Ayrılık

Fatma Elvin Öztürk / Şiir
Aşk'ı Girdap

Doğu Topbaş / Şiir
Öylesine

Taylan Doğan / Öykü
Kerpiç İklimli Evin Sırrı

Hasan Çelikkol / Şiir
Gelip Beni Yok Ediyor

Ömer Çelikkol / Şiir
Uzağın'dan

Adil Başoğul / Şiir
Gelincik Çiçek

Hüseyin Çomak / Haiku Tadında Şiir
En Çok Sana Kızgınım Papatya Hani Seviyordun

Handan Armağan / Deneme
Kuyudan Çıkan Gerçek

Deniz Gürsoy / Şiir
Tutsak Gibiyim

Sevgi Erol Öçal / Şiir
O Sokakta

Seydan Topbaş / Şiir
Mutluluk

Heybet Akdoğan / Şiir
Hicran

Ramazan Kuzgun / Anı-Öykü
Cenneti Gördüm

Özkan Fidan / Şiir
Kdn

Hasan İldız / Şiir
Eşrefpaşa Yokuşunda

Oğuzhan Demir / Sine - Yorum
Kızıl Çöl

Kitap Tanıtım

Mehmet Selçuk / Karikatür

Ne Çok Zormuş “Son” De- mek

Hasan Çelikkol

“Düş” dedik çünkü düşlerimiz vardı. “Mitos” dedik çünkü hikâyelerimiz, şiirlerimiz, denemelerimiz, resimlerimiz vardı ve “Düş ve Mitos” u yan yana getirince de güzel şeyler ortaya çıkacağına inancımız tamdı.

İtiraf etmeliyim ki “Düş ve Mitos” Pandemi döneminde çıkmış gibi görünse de çok öncesi var diyebilirim. Ocak 2008 tarihine kadar gidebiliriz. İlk sayıyı nasıl hazırladığımı hâlâ anımsıyorum. Kendi yazdığım bir şiir, ustalardan bir şiir, gazetelerden beğendiğim bir makale, bir fıkra, bir karikatür, beğendiğim bir filmin analizi ile birlikte hazırlayıp yakınlarıma gönderiyordum. Açıkça olumlu dönüşler almıştım ama o zaman için çok da üstüne düştüğümü söyleyemem. Şimdi bu sayıları bulabilir miyim dersenz hiç sanmıyorum. Bulamam. Ne yazık ki iş yoğunluğunun içinde kaybolup gittiler.

Sonra Pandemi döneminde kısıtlamalar başladı.

Düş ve mitos

Yeğenimle bir akşamüstü konuşurken "Düş ve Mitos" u canlandırma fikri doğdu. Neden olmasın dedik. Ömer mimardı, elinden tasarım gelirdi. Ben de derler toplardım. Böylece e-dergimizi Web sayfamıza alır, sosyal medyalarda da paylaşırdık.

Ben öykü, şiir, deneme toplamaya başladım, Ömer de tasarımını yapmaya. Ortaya güzel bir dergi çıkmıştı, daha doğrusu çıktığını düşünüyoruz. Sonra Fazıl da bize katıldı.

Başlangıçta ne düşündüysek uygulamaya başladık.

Neydi amacımız? Kültüre, sanata, edebiyata, şiire ve resme katkı sunmak. Yazmaya gönül vermiş yazar ve çizerlerin bir ortamda buluşturup eserlerini "Düş ve Mitos" adı altında paylaşmak.

Tam 30 sayıda bunu yaptık.

Nedim Gürsel, Ayten Mutlu, Mehmet Kazım, Mehmet Boztaş, Merih Tekin Bender, Meltem Yakın Üldes, Özkan Samioğlu, Hande Orbatu, Nalan Can Savucu, Tülay Gürses, Safiye Altun, Nigün Gündüz, Şeyda Aydın, Ekin Boztaş, Feyzan Alasya, Eda Kalkan, Ruşen Aydın, Öykü Daryürek, Turgay Tuna, Gönül Haşçalışkan, Fatma Elvin Öztürk, Funda Arval, Cihat Taşkın gibi yazar, ressam, şairlerle söyleşiler yaptık.

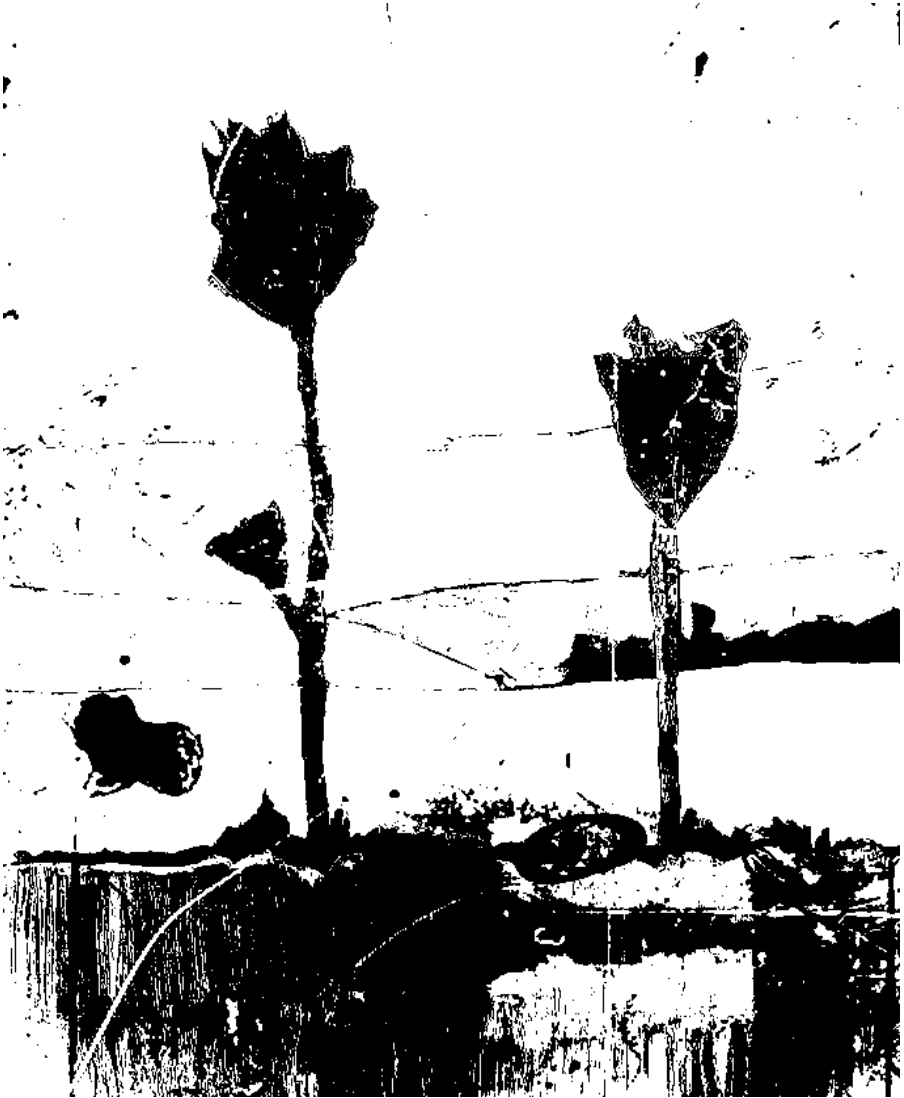
Banu İmer, Yayla Boztaş, Ayten Mutlu, Mehmet Selçuk, Fazıl Alasya, Ömer Çelikkol, Taylan Doğan, M.İlkay Demirel, Seydan Topbaş, Semra Bakan, Barış Işık, Gülgün Eskicioğlu, Nazmi Gör, Doğu Topbaş, Hasan Çelikkol, Mehmet Eskicioğlu, Belgin Usanmaz Egeli, Deniz Gürsoy, Belma Dağlı, Özkan Fidan, Özgür Ömür, Ulus Ali Şanlı, Batucan Emre, Hüseyin Çomak, Hüsmen Solmaz, Hızır İrfan Önder, Azra Ardivar, Adil Başoğlu, Mustafa Gürestü, Ümran Erol, Handan armağan, Seçil Yücel, Şule Yusuf, Güler Özçelik, Turgut Denker, Ramazan Kuzgun, Heybet Akdoğan, Gonca Dolu, Sevgi Erol Öçal, Duran Er, Hatice Erol Akdoğan, Oğuzhan Demir'den öyküler, anılar, şiirler, denemeler, yorumlar, karikatürler yayınladık.

Ve şimdi "Düş ve Mitos" için yeniden başlayıncaya kadar "son" diyoruz.

Tüm emeği geçen yazarlara, çizerlere ve tüm okuyuculara yayın kurulu olarak sonsuz şükranlarımızı sunuyoruz.

Hoşça kalın.

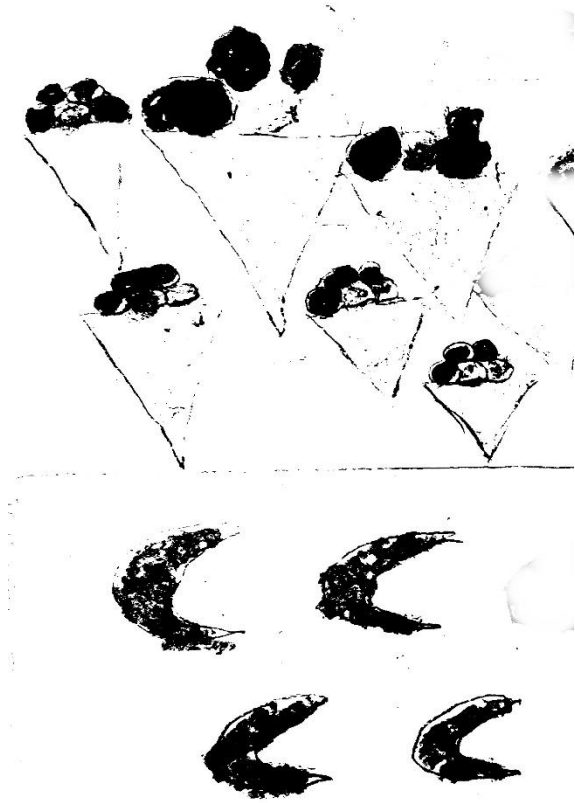
*"Ezberimde gidebildiğim tüm sokak adları
Ruhumda bin yıllık isyan
Kuşbakışı mesafeden bakıyorum
Zaman; umut zamanı"*

İçimizde kaybolduk

Ayten Mutlu / Şiir

konuşuyorlardı
uzak ötesi bir yerde
yalnızlık ve ben
bırakıp sesleri masa örtülerine
yürüdük
mavi ay da yürüyordu bizimle
yanıp sönen kırmızı ışıkların
kör bakışlarında ela bir kedi
heybetli bir aslan gibi
durup gerinerek baktı bir süre
birbirine sarılmış hayaletlerin
Bozcaada sularına düşen suretlerine
bir adam yalnız başına oturuyordu
bir kadın yalnız başına oturuyordu
ikimizdik biz
sen benimle
ben seninle el ele
kalabalık bir yalnızlıktan kaçıp
yalnız bir kalabalığa karıştık
hüzünü okuduk önce birbirimizde
sonra ıslak çimenlere oturduk
sen susarak konuştun
ben konuşarak sustum
Bozcaada limanında gemiler
beklerken kimseleri
söndü ışıklar
kedi gitti
sen ve ben
--- zamanın bir yerinde
ıslak çimenlere bırakarak birbirimizi...

İnsana Dair

Yayla Karsan Boztaş / Öykü

Elinde piyango biletleriyle, katlanmış küçük bir sehpa taşıyan adam otobüs tam hareket etmek üzereyken yetişti. Oturacak yer aranırken sürücünün arka koltuğundaki yaşlı adamın yanına yerleşmeye karar verdi.

Yaşlı adam yanına oturan yeni yolcuyu merakla incelerken kulağına iyice yaklaşmış muzip bir tonda "Merhaba şans dağıtıcı" dedi. Piyangocu hafif bir tebessümle selâmı aldı, yol boyunca sürececek arkadaşlık böylece başladı.

Piyangocunun yanına oturduğu adam bulut gibi beyaz saçlıydı. Yüzündeki derin çizgiler, iyice küçülmüş gözlerinin sevimli bakışıyla yok oluyor, onu daha genç gösteriyordu.

Yeni yolcuya dönüp neşeyle;

"Biliyor musun benim çok param var sende. Her yılbaşı bilet alırdım, ama bir kere olsun ikramiye çıkmadı bana."

"Şans işte ne diyebilirim!"

"Emekli misin? Öyle benzer ki bu senin asıl işin değil!"

"Daha önce evrak memurluğu yaptım. Emekli oldum çalışmaya devam. Nasıl olsa bir gün iş bizi istemeyecek. O zaman otururuz."

"Bak benden sana bir nasihat, yaşamı bohçalama. Benim anam çok tutumlu, bire beş katan, çalışkan bir kadındı. Babamdan önce öldü. Ölümünden beş ay

sonra babam evlendi. Yeni kadın anamın kıyamadığı her şeyi öyle bir güzel kullandı ki ablamla benim içimiz yandı. Hele sırtında annemim "Bir yere giderken giyerim" deyip sakladığı gezmelik mantosunu görünce haksız olduğumuzu bile bile kadına düşman kesildik.

Oysa suç anamındı, yaşamayı esirgedi kendinden. Ben onun gibi yapmayacağıym dedim, her günümü zamanında yaşadım. Et bulursam et yedim, bulamadığımda peynir ekmeğe yedim, su içtim. Bir şey biriktirmeden yaşadım. Başımı sokacak küçücük bir evimiz oldu o kadar. Çocuklarımı okuttum. Kendi yaşamlarını kurdular. Ne ben onlara muhtacım ne onlar bana. Yaşam çilesini saran el gün geçtikçe yumağını büyütüyor. Çilenin son ucunu yumağa doladığında işimiz bitecek..."

"Doğru dersin beyim, yaşam ipimizi düğümleyip duruyoruz. Düğüm tutmazsa ne olacağı belli... Yaşam çok ilginç, öyle şeylere tanık oluyorsun ki, sorma gitsin. Bir gün adamın biri epeyce kararsız kalarak bir bilet seçti. İki gün sonra geldi 'Abi be, ben bu bileti değiştireceğim!' dedi. Kırmadım, tamam dedim, başka bir tane aldı gitti. Onun geri verdiği bilete ikramiye çıkmasın mı? Adam alı al moru mor çıkıp geldi, ilk biletin numarasını yazmışmış meğer. Ağladı, küfretti; neymiş 'Hiç satılan bilet geri alınır mıymış? Suç benimmiş, biletini değiştirmeseydim şimdi zenginmiş... Geri almasaydım, o zaman kim bilir ne edepsizlik yapacaktı!

"Bak densize yaa! Böylesini de hiç duymamıştım, dedi yaşlı adam. "Dinle dostum! İşim olsun olmasın ben her gün otobüs yolculuğu yaparım. Değişik duraklarda iner bilmediğim yerleri gezer, yanımdakilerle ahbablık ederim. İnsanlara dair öyle hikâyeler duyarım, görürüm ki aklın şaşar.

İki adam kırk yıllık tanış gibi başlarını birbirine yaklaştırmış, tam yeni bir konya başlıyordu ki acı bir fren sesiyle otobüs aniden durdu. Ayaktaki birkaç yolcu öne kadar savrulup yere düştü. Bağırışmalar birbirine karışırken sürücü kapıyı açıp aşağıya indi. Çarpıştığı sağ çamurluğu, kapısı iyice yamulmuş, tamponu yere düşmüş, son model kırmızı spor arabayı gördü.

Özentili giyimiyle dikkat çeken yirmili yaşlardaki delikanlı hırçın davranışlarla sağa sola yürüyor, cep telefonuyla bir yerleri arıyor, el kol hareketleriyle, bağırarak sürücüyü azarlıyordu. Oysa gencin yanlış bir dönüşle otobüsün yoluna girdiği, hatalı olduğu çok belirgindi. Sürücü, yolcularını diğer otobüslere yönlendirirken kaza yeri anında meraklı kalabalığıyla dolmuştu.

Kırmızı arabanın sürücüsü yerinde duramıyor, kısa, havalı voltalar atarak haksızlığa uğramış tavrını sürdürüyordu. Tam bu sırada yolun kenarındaki yeşillik alanda oynayan bir kedi yavrusu kalabalığa doğru geldi. Bir iki kişinin yanında durdu, başını okşayanların bacaklarına süründü, sonra havalı delikanlıya yöneldi. Tam küçücük başını ona sürtmek üzere uzatmışken,

“Defol git aptal hayvan, seninle mi uğraşacağım şimdi!” bağırtısı bir tekmeyle yavruya yapıştı. Acı bir miyavlamayla top gibi çimenlerin üstüne yuvarlandı küçücük kedi. Ayağa kalktı, yalpalayarak çitlerin arasında kayboldu.

Olay yerine gelen trafik polisi, kazanın oluş şekliyle ilgili rapor tutmaya çalışırken yola devam etmeyen piyangocu ve yaşlı adam hemen yakındaki parkta kanepeye oturmuş olayı izliyorlardı.

Biraz sonra olay yerine, yanından geçen diğer araçlara tepeden bakacak kadar yüksek, camları içini göstermeyen, son model siyah bir araba geldi. Sürücüsü indi, koşarak arka kapıyı açtı. Bir düğmeye basarak indirdi otomatik merdiveni. Meraklı kalabalığın gözleri, bu kez yeni gelen arabaya çevrildi.

Filmlerdeki yavaş çekim sahnelerine benzer şekilde önce bir ayak görüldü kapıdan. Zorlukla basamağa ulaşan küçük ayağın yanına diğeri yavaşça indi. Bir metre boylarında, kısıcık kollu, siyah gözlüklü, dik durmak için göğsünü öne çıkararak, kocaman arabanın yanında küçük görünen bir adam yere indi.

İki tarafa yalpalayarak polislerin yanına geldi. Görebilmek için başını arkaya devirip polisin yüzüne bakarken;

“Olay nedir memur bey?” diye sordu. Polisin anlattıklarını dinledi...

Onu görünce bütün öfkesi dinen, sönmüş bir balon gibi içine çekilen delikanlıya döndü.

“Nedir senden çektiğim, bu kaçınıcı araba oldu? Eğ ulan başını” dedi. Delikanlı, yüzü sapsarı, sesi kesilmiş; neredeyse iki büklüm olarak başını öfkeli adamın önüne uzattı.

“Defol git ulan, seninle mi uğraşacağım şimdi?” bağırtısı, küçücük ellerin, ayakların oğlunu kafasına inip kalkan darbelere karıştı.

Bilge adam piyangocuya baktı, başını sallayıp elini onun dizine vurarak

“Gördün mü şans dağıtıcı dostum, al sana bir daha hiçbir yerde göremeyeceğin insana dair bir hikâye daha” dedi.

Mucize

Banu İmer / Deneme

*Mucizeleri yaratan varlığımızdır,
mucizeler emek verdiklerimizde saklıdır.*

Bazı insanlar sorunlarını çözmek için harekete geçmek yerine mucize ararlar. Böylesi daha kolaydır. Bir sihirli değnek olsa da sorunlarımdan kurtulsam, diye düşünürler. Onlara sihirli değnek olmadığını, çözüm için karar almaları ve eyleme geçmeleri gerektiğini söylemenizden hoşlanmazlar. Kolayı seçtiklerinden mucize yaratıcılara gösterdikleri ilgi aşırılık taşır. Kendilerine, sürekli olarak bir mucize yaratıcı ararlar. Bu mucize beklentisini iyi değerlendiren bazı din adamları, falcılar, üfürükçüler, bir kısım kişisel gelişimci önünde diz çökerler. Çünkü dileğini yatmadan önce üç kez okuyup gökyüzüne üfleme, işinin olması için filanca sureyi dört bin iki yüz elli defa okumak, aranan aşkın bulunması için kâğıda yazıp dolunayda toprağa gömmek, bolluk ve berekete kavuşmak için mucizevi taşlardan yapılmış bilekliği takmak; yaşamda arzulanan iyileşmeyi elini taşın altına sokup gerçekleştirmekten kolaydır. Kişiye yükleyeceği hiçbir sorumluluk da yoktur. Mucize sarhoşları, niyetleri, tüm çabalarına(!) rağmen gerçekleşmediğinde göz yaşları dökerek kaderlerini suçlama eğilimi gösterirler. Mucize yaratıcıya gösterdikleri hayranlık sönüverir. Bu, kısa süreli bir vazgeçistir. Yeryüzündeki son mucize yaratıcı ölene kadar bu arayış hiç bitmez. Onlara sığındıkları sürece yaşamlarının sorumluluğunu kendi başlarına üstlenmenin dayanılmaz ağırlığından kurtulmaları mümkün olacaktır. Karar almak, uygulamak, sonuçları göğüslemek; olmadı baştan başlamak... Kolay değil elbet. Günümüz insanı, kendi içsel bütünlüğüne ulaşım eyleme geçmeden hızlı çözümler üretmeyeceği gerçeğiyle yüzleşmek zorundadır. Yani öyle diledim, oldu değil; istedim, çalıştım, sabrettim, olmadı, başka yollar aradım, asla vazgeçmedim; OLDU.

Yaşanan sorunlardan kolayca sıyrılmaya arzusunun dayalı bu mucize arayışı insana güç kazandırmaz. Uzun dönemde hiçbir güvence sağlamaz. Zayıf ruhların takıldığı bu tuzak ancak mucize yarattığını iddia edenlere yarar. İnsanlar bu tuzağa neden düşerler? Çocukluklarının ilk gelişim evresinde bütün talepleri ebeveynleri tarafından karşılanan çocuklara, büyüdükçe kendi yaşlarının gerektirdiği sorumlulukları üstlenme fırsatı verilmezse o çocuklar yetişkin hayatlarında

da bağlı kalacakları bir otorite peşine düşerler. Ebeveynlerinin "İyiliğin için, senin yerine her şeyi ben düşünürüm." tavrı sergilemeleri onları kendi özerkliklerinden koparır. Ebeveynlerinin gücüne ve kararlarına tâbi olarak yetiştirilmiş bu kişiler, çocukluklarında kendi adlarına olan çok şeyden vazgeçmek zorunda kalmışlardır. Böylesi bir itaat, kişinin farkındalığını ve içsel gücünün gelişimini engeller. Kişi, seçim yapma gücünü yitirir. Seçim yapamayan ve yaptığı seçimlerin sonuçlarını üstlenemeyen kişinin mutluluğa erişim gücü sınırlanır. Kendi özerkliğinden vazgeçen kişi, mutluluğundan da vazgeçmiş olur. Böyle insanların mucize arayışlarına şaşmamak gerekir.

Gelenekten gelen telkinlerin de tuzağa düşmede payı vardır. Kaderci bir yaklaşımla soruna yol açan durumla ilgili kuru kuruya bir sabrın yüceltilmesi kişilerde her şeyin kendiliğinden düzeleceği beklentisini yaratmaktadır. En azından başkaları değişmelidir ki sorun bitsin. "Darda olana Hızır yetişir." "Derdi veren Allah dermanı da verir." "Allah kullarını gözetir." gibi dini inancı temsil eden telkinler acaba bireyi kişisel sorumluluktan kaçışa mı sürüklemektedir yoksa bireye kendi gücünü fark etme ve geliştirme cesareti mi vermektedir? Eğer birey gelenekten geleni kendi potasında eritip yararlanabileceği hale getirmeyi başarmışsa yaşamını değiştirme yönünde cesur bir çaba gösterebilir. Aksi durumda kendini mucizelere ve mucize yaratıcılara teslim eder.

Oysa işin sırrı mucize yaratıcılarda değil. Sır, kişinin kendisinde. Hayatta ne ararsa kendinde aramalı insan. Yaşamdaki sorunların üstesinden gelebilmek, bir değişimi başlatmak kabul ediyorum ki her zaman o kadar kolay olmaz. Kimileri değişimle baş edemeyeceğini hisseder ve değişimden korkar. Kimileri kuşkucu ya da garanticidir. Değişime kendini açmamak ne yazık ki daha büyük olumsuzluklara neden olur. Hayatınızın bir alanı mutsuz, tıkanmış ya da yürümez haldeyse bu, hayatınızın diğer bütün alanlarını etkiler. Bunu görmezden gelmekse işe yaramaz.

Değişebilmek için büyük bir enerjiye ihtiyaç vardır. Ancak çoğu insan enerjisini bir kurtarıcıya bel bağlamaya, başkalarını değiştirmeye harcamakta. Enerji boşa harcanmadığında, sadece kişinin kendisine yönelik olduğunda seçim yapmak ve yapılan seçimleri hayata geçirmek kolaylaşır. Değişim yepyeni, canlı ve yaşam dolu bir şeydir; özgürlüktür. Özgürlüğe kavuşmaksa bir şeyi dilemekle değil, dileğini gerçekleştirecek adımları atmakla mümkündür. Yaşamın işe yaramayan durumlarını çözüme kavuşturmak... İşte gerçek mucize budur.

Giderim Bu Yolları

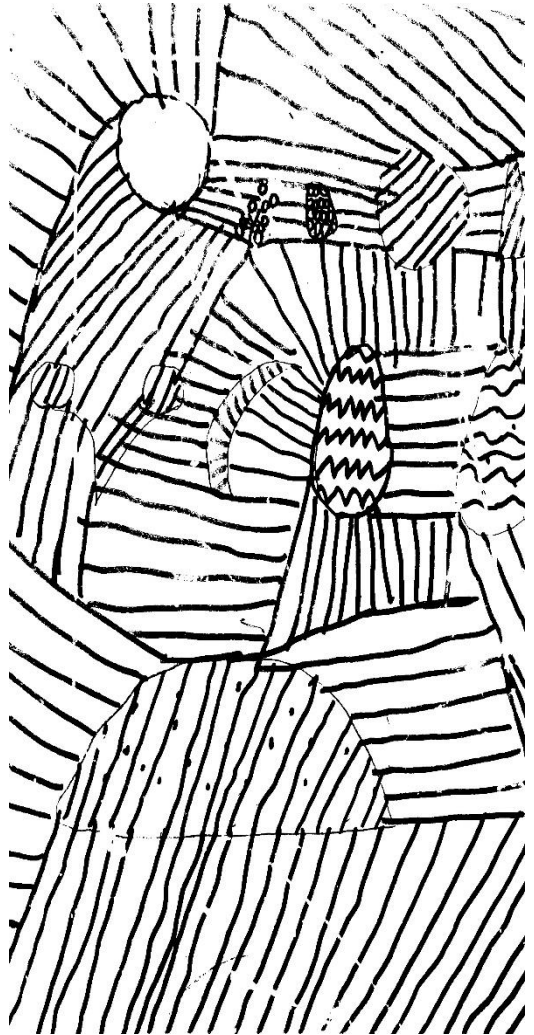
Fazıl Alasya / Şiir

Bir yürür bir tökezlerim
Hayat denen tünelde
Bilirim ki sonsuz cetvelle
Biçilmiş kader kumaşım
Öyleyse, tutsak olup sevgiye
Giderim ben tozlu yollarda

Yetmese de çapım Musa gibi
İki yana ayırmaya derin suları
Yine de kafa tutarım umarsız
Hayallerimin İnce Memed'i olup
Gücüm yeter bu yollara

Bazen dalarım eski zamanlara
Kaldırıp tozlu örtüsünü tarihin
Sırrını aramaya Phaselis'i
Kaybolmuş kentin hayalini
Sonra yine dönerim yollara

Ya da Sefarad gibi Okyanusta
Kadırgalara yüklerim umudu
Asılır ellerim küreğe,
Dayanmaz yıllar bu yüreğe
Nasıl uslanır bilmem artık
Bu gönül... Ah bu gönül
Çırpınıp duracak umarım, kuş gibi

Taşralının O Günleri

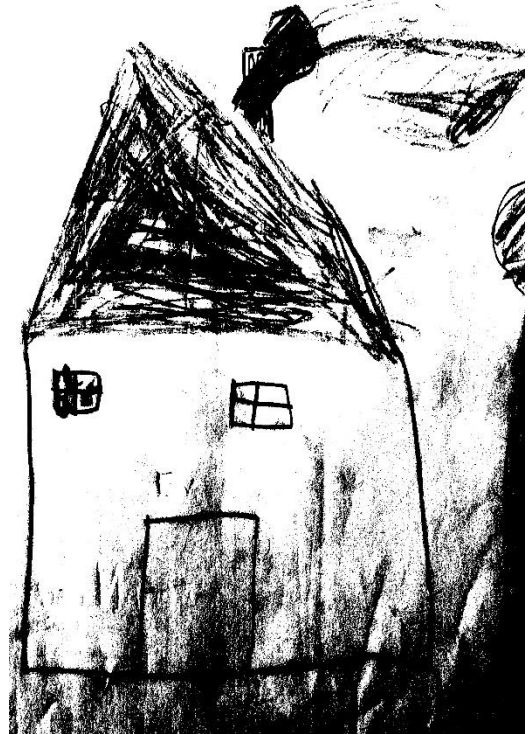
Duran Er / Şiir

Okumaya gelmişti koca kente
Avuç içi kadar küçük ilçeden
Sanki sudan çıkmış balık gibiydi
Farksızdı ürkek geyikten serçeden

Severdi ergenlik sakallarını
Sivilcelerine çok üzülürdü
Gizli gizli bakardı aynalara
Ruhen çözülemeyen kördüğümüdü

Sevdiği kızın hiç yoktu haberi
Uzaktan bakardı teneffüslerde
Tek başına oynadığı o film
Ne sinema bulabildi ne perde

Okumaya gelmişti koca kente
Avuç içi kadar küçük ilçeden

Mustafa

Ümran Erol / Şiir

*Bu bir televizyon haberi. İzlerken fotoğraftaki çocuk içimde acı çizikler attı.
Şimdi kim haklı? Suçlu kim?*

Bu bir haber;
"Babasının av tüfeği ile oynayınca,
Kardeşini kalbinden vurdu Mustafa."
Haberci anlamadı, anlatamadı Mustafa'yı.
O da anlatamadı, çocuk yanını.
Kayıp sözcükler arasında mıdır?
Üşüyen çocukluk anıları.
Koşmadan, oynamadan duramam ki ben,
Yalanlar kaybolur gözlerimde.
Maskem de yok.
Ellerimde eğlenceli, sabun köpüğü bulutlar,
Yağan kar kelebekleri erir saçlarımda.
Eğer camdaysa yağmur,
Ağlarım ıslanacak kardeşlerime.
Denizin yüzünü düzeltirim, her şafak vakti.
Ağzında çiçeklerle balıklar çıkar,
Bir renk katarım ki denize,
Silahlar göremesin zeytin dallı güvercinleri.
Mavilikleri aşır saklansınlar yüreğime.
Grapon kâğıtlarındandır fenerlerim,
Akasya yapraklarından gözlük yaparım,
Çarpım tablosunu ezberlemesem bile,
Tüketmem düşlerimi, yıldızları tutasım gelir.
Oyunla kardeşini öldüren,
Mustafa'nın tüfeğini,
Asma yaprağına sarıp sarıp
Yiyesim gelir...

Beşiktaş İs- kelesi Ve Ba- lıkçılar

Turgut Denker / Anı

Bekâr evimizdeki arkadaşım zamanının tümünü ileride eş olacak arkadaşımla geçirmeye adanmış için, akşamları erkenden eve gitmek pek cazip gelmiyordu. Gene böyle bir akşamüzeri saatinde, Üsküdar merkezde muayenehanesi olan diş hekimi amcaoğlunu ziyaret etme fikri diğer olasılıklara üstün geldi.

Beşiktaş Üsküdar arası, özellikle motor yolculuğu her zaman keyif aldığım bir yolculuk rotası olmuştur. Hava sert ve deniz çok dalgalı olursa elbette şehir hatları vapurları, eski de olsalar, arada iskeleye yanaşamayıp, açıktan birkaç tur atsalar da tercih nedeni oluyordu. Nede olsa canımız kıymetli. Kaldı ki kış günü giysilerle karşı kıyıya yüzmeye fikri hiç cazip bir alternatif değil. Yıllar içinde sert denizde batmış motor bilgisi olmasa da, bu tür bir kazanın gecenin bir vakti olmayacağı anlamına gelmez elbette.

Motordan inip muayenehanenin olduğu binaya geldiğimde, "doktor gitti" işaretinin verildiğini gördüm. İki işaret birden hem de. Tabelanın ışığı sönmüş bu bir ve ikincisi de aşağıdaki manav elindeki mükellef meyve tabağını sallayarak beni selamlıyordu. Yani şişenin kapağı açılmış veya açılmak üzereydi. Üst katta beni tezahürat ile karşılayan amcaoğlu ve doktor arkadaşı meyve tabağını benden teslim alıp, hazırlanmış masaya bir kadeh ve tabak daha ekleyip, ısınma turlarına gecikmeden başlamamızın yararları üzerine bir konuşma yapıp, masadaki malzemenin tüketimine başladı.

Bir süre sonra, gecenin ilerleyen saatleri için yaptıkları programın benim pek hoşlanmadığım bir mekâna doğru yol almak olduğunu anlayınca, programdan affımı isteyip, dönüş yolculuğu için iskeleye doğru yöneldim. Hazır bekleyen motor, beni üzmeyp bekleyişini uzatmadan Beşiktaş iskelesine doğru hareket etti.

Saat çok geç değildi ama ortalıkta insan da yoktu pek. Hüzünlü ve yalnız bir kış gecesi işte diye içimden konuşurken kendimle, burnuma ızgara balık ve tabii eşlik eden anason kokusu gelmesin mi? Geldi, hem de kuvvetli geldi. Nereden geldiğini anlamaya çalışırken, akşam için kıyıya çekilmiş balıkçı teknelerinin arasından ince bir duman yükseldiğini gördüm.

Merak dediğin şey insanı çabuk ele geçiriyor. Beni tanıyanlar hafifçe gülümseyip, bahse konu o iki kokunun beni çoktan ele geçirdiğini de söyleyebilirler. İşkeleyi arkanıza alınca sol tarafta kıyıda yan yana sıraya duran teknelerin arasından dumanın yol göstermesine izin verip ilerledim.

Evet, aklıma gelen tablo aynıyla karşımda duruyordu. Beş kişilik bir balıkçı grubu, o gün için kendilerine ayırdıkları balıkları küçük bir ızgarada pişirip, üzerine gazete kâğıdı serili masada çay bardaklarını tokuşturarak tüketiyorlardı. Başımı aralıktan fazlasıyla uzatmışım ki yüzü bana dönük ikisi tarafından görüldüm. Kibar biri olarak iyi geceler ve afiyet olsun kelimelerini yüksek sesle söyleyince, diğerleri de bana doğru döndüler.

Ekibin başı olduğunu tahmin ettiğim balıkçı, "buyur, beraber olsun" deyince artık masaya doğru ilerlemek gerek diye düşündüm. Bir başka etkende, akşam yemeği niyetine sadece meyve yemiş olmamdı elbette. Motorda gelirken gecenin bu saatinde nerede karın doyuracağımın hesabını yapıyordum. Böyle bir öneriyi geri çeviremezdim.

Neyse, bana da bir sandık çektiler sandalye niyetine ve önüme hacimli bir miktarda karışık balık koydular. Bu arada beni davet eden balıkçı yeni bir çay bardağını sudan geçirip, içine o kıymetli sıvıdan doldurup suyunu ilave etti ve hoş geldin diyerek kendi kadehini kaldırdı. Kadehleri tokuşturduk ama lokmam ağızımda kaldı çünkü şişenin sonunu süzmüştü bana.

Birinin cebinden son sigarasını almışım gibi bir duyguya kapıldım. Hemen sordum, daha ne kadar masada kalacaklarını. Biraz daha kalacaklarını söylediler ama dibi görünmüş şişe nedeniyle biraz keyifsiz söylediler gibi hissettim. Birden aklıma geldi. Az ilerde, dolmuş duraklarının yanında 24 saat açık ve her ihtiyaca cevap verebilecek bir büfe vardı.

"Bana az müsaade, geliyorum" deyip fırladım masadan. Az sonra kucağımda bir kocaman şişeyle geri döndüğümde gördüğüm yüz ifadeleri, artık ebedi arkadaş olduğumuzun kanıtıydı. Masanın neşesi yerine gelmişti. Ben dinleyiciydim elbette. Deniz, balık ve İstanbul Boğazı maceralarını anlatıp birbirlerine takılan onlardı.

Artık Beşiktaş İşkele meydanına yayılan sadece ızgara balık ve eşlikçisinin kokusu değildi. Şen kahkahalar da bu kokulara eşlik ediyordu. Benim öğrenci

olmam, aynı zamanda çalışıyor olmam hoşlarına gitmişti sanıyorum. Takılmalarından ben de nasibimi alıyordum elbette.

Hepimizin sabah erkenden yapacakları olması, gecenin ilerleyen saatleri için bir sonraki şişeye doğru oluşan talebi engelledi. Eski dostlarla masadan kalkılırcasına, iyi geceler dileyip ayrıldık. Yağmur yoksa muhakkak orada olacaklarını da özellikle belirttiler. İyi bir izlenim bırakmışım galiba.

Birkaç gün sonra, amcaoğluna ziyareti bilerek erken tamamlayıp, doktorların şaşkın bakışları arasında Beşiktaş iskelesinin yolunu tuttum. Bol yıldızlı ama ayaz bir İstanbul akşamıydı. Pek umutlu değildim ama motordan inmeden dumanı gördüm. Bu sefer önce büfeye uğrayıp gerekli tedariki yaptıktan sonra dumanın geldiği aralığa ilerledim.

Grup bir eksiği ile oradaydı. İnsanın güler yüzle karşılanması hoş bir duygu. Güler yüzlerin bir kısmının kucağımdaki şişe nedeniyle olduğunu bilsem de güzeldi işte. İlerleyen zamanda kara kış bastırıp ortalık karla kaplanıncaya kadar daha pek çok Üsküdar dönüşünü kayıkların arasındaki izgaranın başında sonlandırıp gittim eve.

Derken İstanbul kışı yapacağını yaptı. Teknelerin arasında, korunaklı da olsa, dışarıda oturulamaz bir hava o keyifli masaya son vermeyi gerektirdi. Beşiktaş çarşısında balıkçıların gittiği bir mekânda birkaç buluşmamız oldu ama zaman beni balıkçı dostlardan uzaklaştırdı.

Ama hayat ne sürprizler hazırlar size bilemezsiniz. Oluruna bırakın, o size bazen beklediğinizden daha keyifli programlar hazırlayabilir.

Aşk

Semra Bakan / Şiir

Bazen olur öyle
Ortada hiçbir neden yokken
Ve mevcut her türlü bahaneye rağmen
İnsan âşık olur
Aşk yüzünden yapılır onca hata
Yüzlerce hayal kurulur
Tazecik ümitler ve bazen
İhaneti bile göze alır
İnsan âşık olur

Bazen olur öyle
Ortada manalı bir sebep yokken
Hatta bazen her türlü olumsuz koşula rağmen
İnsan âşık olur
Eli ayağına dolaşır
Yüreğinde kanat çırpan kelebekler
Lenfi lümfüne karışır
Ziyandadır oysa
İnsan âşık olur

Bazen olur öyle
Aşk yeni bir dünya yaratır
Başka bir dünya yerle bir olur
Ortada makul bir bahane yokken
Hatta her türlü caydırıcı unsura rağmen
İnsan âşık olur
Kalbinde bakır bir taşın ısıltısı
Rüzgâra, yağmura, gelgite hep bir isyanı
Sanır ki bir kuyruklu yıldızdır çarptığı

Hayatın akışına kapılmış giderken
İnsan âşık olur

Sessizlikten Seken Ses

Gonca Dolu / Şiir

Hasta benizli dipsiz karanlık
Küllerinin yakıcı kokusu
Tanrının kalbini ağırlaştırdı

Madde karanlığında gölgeli ağaç gönlüm
Mezarına kar yağın ölüyüm
Uzanmıyor çehreme bir bakış
Dişlerime vuruyor söyleyemediklerim

Uzun iç çekişlerimi uzatıyorum
Ellerimi ve tek kişilik beni
Tanımadığım çığlık görüyor musun
Sessizlikten seken sesimi

Kesip biçen yalnızlığım
Karşında hükümsüzüm

Anlayın beni
Ufku kara dil suskunları
Duyuyor musunuz
Sükutu çehrelenenler

Ey toprak uykusundaki nefes
Ben de gücüne biat eden değil miyim
Unutulmuş mutluluk anahtarlarını benden yana çevir

Çok Tuhaf Bir Ayrılık

İbrahim Akel / Şiir

Bu seferki öyle böyle bir ayrılık değil...

Yani senin utanıp elini uzatmaman, konuşurken gözlerimizi kaçırmamız ya da iki ileri bir geri sarılmamız gibi değil...

Rehberde numarayı açıp da çeviremememiz, bir mesajı atamamamız, adrese bir mektup gönderemememiz gibi değil...

Hatıraların, eşyaların, boş duvarlarda seslerin avutacağı cinsten de değil...

Çok tuhaf bir ayrılık bu, tatsız, haksız ve erkenci. Hem tek taraflı hem çift taraflı...

Öyle ki bunun üzerine ne kavuşmak, ne sevişmek ne de konuşmak mümkün.

Öyle acımasız bir ayrılık...

Nazar

Muazzez Dönmez / Şiir

Yetişirdi sabah
Bir nazarlık sıkıntısı olmasa
Kuvvetini yitirmiş dağın uzuvlarında
Bir çiçek bitişirdi belki
İçkin dolumunda toprağın

Ben sana tarifsiz
Sen bana aşkın
Ben senin ruhuna dizginlenmiş
Sen bana suskun

Yetişir belki akşam
Bir nazarlık sıkıntısı olmasa...

Yetiş Ey Sanat... Ruhumuz Çalını- yor!

Fazıl Alasya / Deneme

Hiç dikkatinizi çekti mi; teknolojik kolaylıkları yaşadıkça ve alıştıkça, kendimize aynı oranda zaman ayırmıyoruz. Global kapitalizm giderek bizi daha fazla çalışmaya, üretmeye ve tüketmeye zorluyor. Özellikle 2000'li yıllarda büyük kentlere göçün önemli negatif sonuçları da oldu. İnsanlar, yaşam mücadelesinde daha fazla yıpranmaya başladı. Şehir hayatındaki geçim sıkıntısı, aile fertlerinin hepsini çalışmaya itiyor. Hayat pahalılığıyla gelirin aynı oranda artmayışı şartları zora sokuyor. Bunun sonunda aile bütçesinde kısıtlamalar başlıyor.

Aile bütçesinde kısıtlamaların başında ise, Sanat aktiviteleri geliyor dersek acaba abartmış mı oluruz?

Evet, önce karın doyurma, ama ruhumuzun da bir şeylere gereksinimi yok mu? En basit söylemle, kitap okumaya ayrılan zamanla birlikte bütçe de azaltılıyor. Son beş yılda kitap okuma ve sinemaya gitme oranı giderek düşmektedir. Tiyatro, Bale ve Opera'ya ise zor sıra gelmekte. Opera deyince, Almanya'nın 2. Dünya Savaşı sonrası aldığı karara değinmeden geçmek haksızlık olur. Alman hükümetinin savaşın yıkıntıları arasında ilk işlerinden biri Berlin Opera ve Tiyatro Binasını inşa etmek olmuş.

Bugün ülkemizde sanat aktivitelerine bütçe ve eğitim gibi nedenlerle uzak kalınması, sosyal ve psikolojik sorunları da beraberinde getirmektedir. Çevrenize dikkat ederseniz, insanımız daha stresli ve agresiftir. Kalabalık ortamlarda gülümseme, zarafet kaybolmakta. Bunun yerini sabırsız ve bencil davranışlar ön plana çıkmaktadır. Tam bu noktada bir araştırmadan söz etmek isteriz. Her yıl yapılan Avrupa'nın en sinirli ülkeler araştırmasında Türkiye 34 ülke arasında, %48 Kızgınlık seviyesi ile **Avrupa'nın En Sinirli Ülkesi** oldu. (1)

Aslında "**Sanat, beyinle ilintili olarak ruhumuza nefes aldırarak bir penceredir**". Buna özen gösteren toplumlarda mutlu bireylerin sayısı da artmaktadır.

Diğer taraftan, komşu ülke İran, yoğun baskı ortamına rağmen sanata büyük önem veriyor. Fransa'da yaşayan ünlü yazarımız Nedim Gürsel'in, bu ülkeye yaptığı seyahati konu alan "Mehdi'yi Beklerken/İran" kitabında ilginç tespitleri vardır: "İran'da herkes biraz şairdir, bunun göstergesi de *insanlar evlerine gelen misafirlere Şiir ikram ederler*. Tarihlerindeki altı büyük şaire çok saygı duyarlar. Bunlar Mevlâna Celalettin Rumi, Feridüddin Attar, Firdavsi, Şirazlı Sadi, Hayyam ve Hafızdır". (2)

Geçmişlerindeki bu sanatçılara saygı duyan, hatta iş seyahati için üç kez gittiğim Tahran parklarında hayranlıkla izlediğim heykellerini diken bugünkü rejim, çağdaş sinemacı ve yazarları ise maalesef pek sevmemektedir. Halen birçok muhalif yazar baskı altında veya tutuklanmaktadır.

Bugün ülkemizde ilginin düşük olduğu, sanatın en hareketli kolu olan Tiyatro için yüz yıllar önce Buddha ilginç notlar aktarmaktadır. "Avatamsaka Sutra" adlı sanat öğretilerinde Buddha, insan ömründeki on büyük sabır türünü sayar. En etkileyici sabırlardan biri her şeyi bir serap olarak algılama sabırdır. Tiyatro bu dünyadaki hayatı hep bir serap gibi sunmuş, özgürleştiren bir netlik ve güçle insani yanılığın, körlüğün, inkârın ötesini görmemizi sağlamıştır. (3)

Sanata verilen önem Roma imparatorluğu yıllarında bile dikkat çekicidir. Gladyatörlerin arenalarda dövüştürüldüğü ortamda, M.Ö.71 yılında ölen ünlü gladyatör köle Spartacus arkadaşına şöyle söylemektedir: "Antonius, herkes sa-vaşabilir, sen bize Şiir öğret". (4)

1856-1939 yılları arasında yaşamış bir başka ilginç kişi olarak karşımıza Freud çıkmaktadır. Psikanaliz biliminin kurucusu olan ünlü nörolog, insan ruhunun derinliklerine inerken bakın ne demiştir: "Nereye gittiysem bir şairin benden önce oraya uğramış olduğunu gördüm". Freud, şiirin duygusal gücünü çok iyi yakalamıştır. (4)

Biraz daha yakın tarihe gelirsek, 1881-1973 arasında Fransa'da yaşayan ünlü İspanyol ressam Pablo Picasso'yu görürüz. Ressamlığı yanında, heykeltıraş ve şairliği de olan Picasso, sanata daha geniş çerçevede bakarak şu güzel tanımı yapmıştır: "Sanatın amacı, günlük yaşamın bulaşan tozlarını ruhumuzdan temizlemektir". (4)

Sanatın dünyadaki bu etkin gücüne karşın; hiç düşündünüz mü uzak bir gelecekte Sanatın, özellikle de "Kitabın yok edileceğini"... Çok çarpıcı değil mi?

Evet, bilim kurgunun Ustası Ray Bradbury 1953 yılında yayınlanan "Fahrenheit 451" adlı romanında bu konuyu işlemiştir. Ona göre Dünya, teknoloji ve televizyonun hâkim olduğu öyle karanlık bir evreye sürüklenecekti ki, Kitap Okuma artık yok olacaktı. Distopik romanın kahramanı Guy Montag adlı itfaiyecidir. İtfaiyeciler yangın söndürmek yerine, artık tehlikeli sayılan kitapları yakıyorlardı. Amiri Montag'a şöyle söylüyordu: "Yandaki evde bulunan bir kitap, dolu bir tabanadır. Yak onu! Silahın mermisini al. Adamın zihnine zorla gir. Okumuş adamın hedefinin kim olacağını kim bilebilir?" (5) Umarım, gelecek nesiller Kitabın ve Sanatın yok olacağı bir dünya görmezler.

Dünyanın sanata kalkınma kadar önem vermesine bakarsak, Cumhuriyetimizin kurucusu **M. Kemal Atatürk'ün** bu konudaki görüş ve sözlerine göz atmadan geçmek olmaz.

*Sanatçı toplumda uzun çaba ve çalışmalardan sonra alınanda ilk ışığı duyan insandır.

*Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

Atatürk İstiklal Savaşı sonrası İstanbul'da kaldığı yıllarda Opera, Balo ve Tiyatro etkinliklerine katılmaktan büyük zevk alırdı. Onun Türk toplumunu ve özellikle Kadını ayağa kaldırma gayretlerine destek veren yanındaki "**Sihirli değnek ise eşi Latife hanımdı**". Evet, Latife Hanım üç lisan bilmesi, kitap okumayı sevmesi, engin kültürü ve zarafetiyle Türk kadınına örnek oluyordu.

Atatürk Harf Devrimini 1927 yılında Sarayburnu Gülhane Parkında balo ile açıklamıştı. En büyük tutkusu Türk sanat ve halk müziği idi. Safiye Ayla'ya değer verirdi. 1924'de "Musiki Muallim Mektebini" açmıştı. Atatürk Dans etmeyi de severdi. Manastır Askeri lise yıllarından itibaren Şiire ayrı bir önem veriyordu.

Bugün dünyanın en kadim medeniyetlerinin yeşerdiği Anadolu topraklarımızda güzel insanımız Sanatı çok daha fazla hak etmektedir. **Unutmayalım, kalkınmış toplumların elindeki en büyük güç Sanat'a verdikleri önemdir.**

Kaynaklar :

1-Avrupa'nın En Sinirli Ülkeleri Araştırması – Sputnik News- 10.08.2022

2-Mehdi'yi Beklerken – Nedim Gürsel – Doğan Kitap

3-Delikliğin Kültür Sanat Edebiyat Dergisi – Mart/Nisan 2022- S.3

4-Bir Umut Var- Bünyamin Halaç -İkinci Adam Yayınları -2022

5-Fahrenheit 451 – Ray Bradbury -İthaki Yayınları- 2018 (7.baskı)

Aşk'ı Girdap

Fatma Elvin Öztürk / Şiir

Bir garip haldeyim
Ne suskunum ne değilim
Hazan mevsiminde
Yine hülyalara daldı gözlerim

Lakin mutsuzluğum
Ne Aşk'tan ne Yar'dan
Ne de sarmalayan sonbahardan

Derinlere döner başım
Girdabın ortasında
Tek dal kalan kimliğime sarılmışım
Haykırışında kendime
Hüznümde...
Bazen yıldıza dem vurur gözyaşım
Bazen geceye

Sarkacın da kirpiklerin
Bir sağa bir sola sallanır
Sonra bir renk yakalar
Fırçanın ucundan
Tabloma doğru falsolanır

Renge mi yakışır
Yoksa
Renk mi ona alışır
Hüzün saran gecem de
İkisi birbirine yoldaş dolanır
Öylesine ...

Öylesine

Doğu Topbaş / Şiir

1

Silinir gider yaşanmamış olanlar
Sanki yeniden başlarmışçasına
Ve öylesine umutlu
Öylesine sıkıntısız

Yeni doğmuş bir sabahın ellerinde
Kayboluşun eşiğinde
Aldatılmış hatıralar

2

Olabilme ihtimalinde bir çiçeğin yaprakları
Öylesine hüznülü
Ve öylesine boyanmış yeşile
Sanki bir fırçanın atılmamış darbesinde

3

Bulunurcasına saklanmış hayaller
Yitip gidercesine sessizliğinde
Yorgunluğumun
Öylesine telaşlı
Ve öylesine habersiz

Duyulmuş gibi anlatılmış geçmiş ve gelecek
Başka bir evren misali
Başka bir boyut yaratılmışçasına

4

Akan bir ırmağın mavisinde kaybolmuş
Öylesine yalnız
Ve öylesine kederli
Gözlerinden dökülürmüşçesine bir yeşil
Sanki ayıp edermişçesine kirpiklerine
Özenmiş gelişigüzel bir mutluluğa

5

Öylesine beklentisiz
Ve öylesine imkânsız
Uykusunda bir rüyanın
Dönüşürçesine gerçeğe
Bir avuç anason kokusu
Karışmış kanıma
Başka bir şey istemeden
Yahut başkasını istemeden
Öylesine içilmiş gibi
Ve öylesine içilmeseymiş gibi

Kerpiç İk- limli Evin Sırrı

Taylan Doğan / Öykü

Dedesinin yanına, T. Şehrine taşındıklarında altı, bilemedin yedi yaşındaydı. O günden bugüne kırk yıl geçmişti ve köyüne gitmek de kısmet olmamıştı. Haliyle ne köyünü hatırlayabiliyordu ne de doğduğu evi.

Kader işte, üç gün önce çocukluk arkadaşı ile karşılaşmış ve ondan doğduğu evin yıkılacağı haberini almıştı. İçine bir sızı girmişti nedense. Doğduğu ev yok olacaktı. Arkadaşı, "Eğer evi görmek istiyorsan Şermin teyzeyi bul, o sana gösterir" demişti.

Üzülmedim diyemezdi. Neden daha önce gitmedim diye kızdı kendi kendine. Yılların özlemine taşıyor gibiydi.

x

Köye geldiğinde ilk işi Şermin teyzenin evini bulup kapısını çalmak oldu.

Yaşlı bir kadın açmıştı kapıyı.

Kadın dikkatle yüzüne bakmıştı. O an kırklı yaşlarındaki bu adam kim olabilir diye düşünüyor olmalıydı. Kim bilir belki de anılarına yolculuk yapıp komşularını, mahalledekileri düşünüyordu.

"Seni tanıyamadım evlat?"

"Ben Nesime'nin oğluyum."

"Ne? Sen Nesime'nin oğlusun öyle mi? Yıllar ne çabuk geçmiş."

"Öyle Şermin teyze."

"Çok erken öldü annen."

"Haklısın, ama kader işte."

"Eee, sen ne yapmaya geldin buralara, gel içeriye de anlat bakalım."

x

Bir süre eskilerden konuştular.

Konuşmaları uzaklardan yansıyan sesler gibiydi.

"Şermin teyze" dedi, "izin verirsen doğduğum evi dolaşmak istiyorum ben."

"Ne izini oğlum, geç istediğin gibi dolaş, ama senin doğduğun ev bu ev değil, yandaki kerpiç ev. Ben ona '*Kerpiç İklimli Ev*' diyorum. Sanki bizlerin sırlarını taşıyor gibi. Siz taşındıktan sonra bir süre biz kaldık sizin evde. Sonra bu evi yaptık. Sizin evi de kiraya verdik. Nimet teyzenlere kiralamıştık. Nimet teyzeni hatırladın değil mi, hani Şengül'ün annesi? Nimet ölünce de evi başkalarına kiraya vermek istemedik açıkçası, eski eşyaları koyduk. Yıllardır kullanılmıyor orası. Eee, o da eskidi benim gibi. Zaten yakında yıkılacakmış. Yol geçecek dediler."

"Duydum Şermin teyze."

"Sen nerden duydun ki?"

"Hüsmen'den. O gelmişti yanıma, o söyledi."

"Demek bizim Hüsmen söyledi ha? Nereden nereye. Peki, Hüsmen ne yapıyormuş ki sizin oralarda?"

"Valla bil..."

"Aman neyse ne. Ben de neler soruyorum. Sen bakma benim kusuruma."

"Ne kusuru Şermin teyze."

"Şimdi sen doğduğun evi görmek istiyorsun öyle mi? İyi, bak bakalım, ama dikkat et bastığın yerlere, hepsi çürük tahtaların. Düşüp de bir yerlerini kırmayasın."

x

Doğduğu eve adım atar atmaz Şermin teyzeye hak vermeden edemedi. Bu haliyle bulunduğu odaya oda demeğe bin şahit isterdi gerçekten. Bir an pişman oldum bile diyebilirdi görmek istediğine. Bu halini göreceğime belleğimdeki eski

haliyle kalsaydı keşke diye düşündü. Her taraf dökülüyordu çünkü. Korka korka odalardan birine girdi. Belleğinde bazı görüntülerin belirdiğini fark etti o an. Tahta divanı hatırladı, annesi orada otururdu çoğu zaman. Duvarda gaz lambası olurdu ve o gaz lambasının altında uyur kalırdı. Rahmetli abisiyle karanlık basınca gaz lambasının ışığında oynarlardı. Bazen, "Ben oturacağım, sen oturacaksın" diye kavga ettiklerini hatırlıyordu. Kim otururdu sonunda hiç bilmiyordu. Başka bir şey hatırlayamadı. Keşke abisi de yanında olsaydı, ama astımdan ölmüştü zavallı. Orada daha fazla kalmayıp diğer odaya geçti.

Diğer oda da bir öncekinin aynısıydı. Hayallerindeki odalar ile gördükleri arasında o kadar çok farklılık vardı ki. Zaman kaymasında görüntülerin yer değiştirmesi bu demekti herhalde. İkinci odada varlığını hatırladığı sadece bir soba oldu. İçine kâğıt doldurup da yanmaktan son anda kurtulduğu soba. Aniden içi ürperir gibi oldu. Sanki soba orada yanıyormuş gibiydi. Geri geri çekildi.

Keşke çekilmeseydi.

Ayağı bir boşluğa girdi ve aşağıya düştü.

x

Herkesin unuttuğunu tahmin ettiği kör bir bodruma düşmüştü. Korkmadım derse yalan olurdu. Çünkü ürperti veriyordu aşağısı. Her taraf küf kokuyordu ve görmüyor, duymuyor gibiydi veya öyle hissediyordu.

İlk aklına gelen cep telefonunun ışığı oldu. Birdenbire rahatlamıştı. "Tamam" dedi "biraz sonra kurtulurum buradan." Ayağa kalkmağa çalıştı, ama bileği acıyordu. Düşerken incitmiş olmalıydı. Bu yüzden kalkarken tökezler gibi oldu. Sonra tekrar yere düştü. Dizleri toprak içinde kalmış olmalıydı. Cep telefonunun ışığını dizlerine tutayım derken bu defa da yere kapaklandı.

Hemen hemen iki karış ötesindeki tahta çantayı da o zaman gördü. Önce kararsız kaldı. Yoksa korktum mu demeliydi? Çantanın altından bir şeyler çıkarır diye korkuyordu herhalde. Çünkü düştüğü yer keşfedilmemiş tehlikeli bir yer gibiydi. Sonra merakı galip geldi. Tahta çantayı kendine doğru çekti, ancak çekerken de altında bir şeylerin olup olmadığını dikkatle kontrol etti. Korkması gereken bir şey yoktu. Tahta çanta sadece toprağa bulanmıştı o kadar.

Elinde çanta yukarıya çıktı.

Üstünü başını temizleyip, Şermin teyzenin yanına gitti.

"Bak ne buldum" diyerek çantayı gösterdi.

"Hayırdır oğlum, ne buldun?" diye sordu Şermin teyzesi.

"Tahta bir çanta" dedi.

"Ne var içinde?"

"Bilmiyorum. Açayım mı?"

"Aç oğlum, aç, bak şimdi ben de merak ettim."

x

Çantanın içinden bir defter çıkmıştı. İlk sayfaların dışında defterin tamamı boştu.

Okumaya başladı.

Bir yaz günüydü.

*Öğrencilerimle birlikte piknikten dönüyorduk. Çocuklar yorulmuştu. Yol üstünde mola verdik. Bulduğumuz yer eskiden mezarlık olmalıydı. Sağda solda bir iki mezar kalıntısı vardı. Ben de bu mezarlardan birinin kenarına oturmuş-
tum. Kapağı dikkatimi çekmişti. Belki meraktan kenarı kırık kapağı yana doğru
ittim. İçindekileri görünce boşluktur gibi oldum. Hemen kapağı kapadım, etrafıma
bakıp, çocukların görüp görmediğini anlamaya çalıştım. Çocuklar kendi âlemin-
deydiler. Belli ki hiç bir şey görmemişlerdi.*

Çocuklara dönüp "bugünlük yeter, dönüyoruz artık" diye seslendim.

*Döndüğümde gördüklerim hakkında kimseye bir şey söylemedim. Akşam da
erkenden yattım.*

Gece bir rüya gördüm.

*Rüyamda yaşlı bir adam, "altınlar" diyor ve yüzeme bakıyordu. Sakallıydı.
Yüzü cehennem zebanilerini aratmayacak kadar çirkindi. Ne olduğunu, adamın
ne yapmak istediğini anlayamıyordum. Adam, "Beni bu altınlar mahvetti, üze-
rime kan döküp, kollarımın arasına kötü lanetini bıraktı. Şimdi ölümler dünyasına
hapsoldüm" diye söyleniyordu. Gözlerinde milyonlarca acı biriktiğini ve adamın
çaresizliğini görebiliyordum. Sonsuzluğun ötesinden sesleniyor gibi gelmişti.
Günlük hayatının dışında ne yapacağını bilmeden oralarda kalmış olmalıydı.
Elinde şifreli sözcüklere sığınmış sırlar vardı sanki. "Ne olur dediklerimi dikkate
alın. Çünkü benim lanetim yıllardır peşimde. Kızım öldü. Oğlum öldü. Annem
öldü. Babam öldü. Daha bitmedi. Karım da hasta, gün yüzü görmedi zavallı.
Hep kendinde değil. Delirdiğini söyledi doktorlar. Yıllardır korku içinde kıvranı-
yor. Gitmediğim doktor kalmadı. Hepsi nafile tedaviler uyguladı, ama sonuç yok"
dedi.*

Ne yapacağımı şaşırılmışım. "Size nasıl yardım edebilirim?" dedim.

*Ruhsal dengesizliğinin altında ezilen yaşlı adamın yüzü birdenbire parlamıştı
o an. İki parmağını havaya kaldırıp, "altınlar" dedi. "altınları yerine bırakın"*

Demek bulduğum altınlardan haberi vardı.

"Nereye bırakacağım altınları?"

"T. Dağındaki mezara, bulduğun yere."

Ter içinde uyandım.

*Lanete inanmazdım, ama yine de bu rüyamın bir sebebi olmalı diye düşün-
meden edemedim.*

*Altınlar benim için de tehlikeliydi aslında. Çıkarırken yakalanabilirdim. Diye-
lim ki mezardan çıkardım, satarken yakalanabilirdim. Tanıdığım birileri yoktu. D
Şehrine gidip birini bulabilirdim belki, ama o birine nasıl güvenecektim. Ya ihbar
ederse ne olurdu halim?*

İşim o kadar kolay değildi.

En iyisi şimdilik bulduğum altınları saklamalıyım.

Saat sabahın dördünü gösteriyordu. Mola yerine gittim. Altınları alıp eve geldim. Kimselerin haberi olmadan evin bahçesindeki erik ağacının dibine gömdüm.

X

Yazılanları okuduğunda şaşırmişti. Ne dersin der gibi Şermin teyzenin yüzüne baktı.

"Babam yazmış galiba" dedi.

"Öyle görünüyor evlat, ama babanın hiç hikâye yazdığını filan duymamıştım."

Eğer bu yazılanlar bir bulmacaysa çok ilginçti, ama yok bulmaca değildiyse o zaman biraz düşünmeliydi. Çünkü ölmeden önce babasının beyininde oluşan sağlıksız düşüncelerin ürünü olabilirdi bu yazdıkları. Deli saçması düşünceler diyecekti, ama dili varmıyordu. Çok acil bir hasret mi kaplamış benliğini ya da vadilerden aşayım derken bulmaca merakı mı sarmış aklını bilmiyordu. Bu mektup şaşırtmıştı açıkçası ama...

Ama...

Ya haksızlık ediyorsa?

Neden ve nasıl bu kadar acımasız olabildiğini düşündü. Pekâlâ, gerçekleri yazmış olabilirdi babası. En iyisi bu konuyu yabana atmamalıydı.

Başı çatlayacak gibiydi.

"Şermin teyze bana bir kürek bulabilir misin" dedi, "ben şu gömdüm dediği erik ağacının dibini kazmak istiyorum. Ne kaybımız olur ki, belki de yazdıkları gerçektir. Belki de gerçekten altın bulmuştur babam."

X

Yaşlı erik ağacının yanına geldiğinde elleri titriyordu, ama elleri korkudan mı yoksa heyecandan mı titriyordu bilmiyordu.

İlk kazmayı vurdu.

Toprak çok sert değildi.

İkinci kazmayı da vurdu.

Üç.

Dört.

Beş. Ardı ardına kazmayı vurmaya devam etti. Sonunda kazmanın sivri ucunun bir tahtayı parçalar gibi olduğunu hissetti.

Bir daha vurdu.

Güneşin ışıklarında bir şeylerin parladığını da o anda gördü.

Gelip Beni Yakıyor

Hasan Çelikkol / Şiir

Bir yıldız kaydığında dilek tuttunuz mu
Kuşkulu bıçakları çıkarıp zihninizden
Pişmanlıklarınızı son verdiniz mi hiçliğin içinde
Düşündünüz mü hiç, gün ışı ışı
Seni güneş yeniden doğdu ne güzel dediniz mi bu sabah
Zamanı sonsuz boşluğa bırakıp
Sevdiklerinizi seviyorum
Dediniz mi
Geceyi bölen bakışlara bakarken

Ben dedim, tüm kalbimle
Sev beni dedim, bugün de sev
- Ahh tanrım bana verdiği en güzel lütuf bu
Ben buradayım dedi ve aşkını sürüp namluya ateş etti

Maviye çalan rüzgârda
Lambanın içinde buldular beni
Kül olmayacak yeni bir sevdada
Kıtaları keşfediyorum yeniden

Uza- ğın'dan

Ömer Çelikkol / Şiir

Birçok kez ayın karanlık tarafında olmak istedim,
Kimse görmesin diye,
Ve birçok kez aydınlığa bürünmüş yüzünde,
Kimseyi görmeyeyim diye.
Hangisi daha yalnızlıktır bilmem,
Veya hangi kısmına girer yaşamanın,
Kaybolmak isteyişim midir,
Yoksa her aşamasından kaçmak mıdır saatlerin,
Yok olmak iki seçenekte de mümkün müdür?
Öğütülmüş yüzlerin askısında yaşanır hayat,
Tanımazsın ve de bilmezsin,
Göremezsün kelimelere bölünmüş anlamların dağıldığını.
Üzülme,
Üzülecek bir şey yok belki de,
Ay işte orda,
İstedüğünde elinin altında,

Bir mahzendesin,
Bir gün belki en çıkmazda olduğun anda,
Kucak açmıştır sana,
Sen ayın kuyruğunda,
Ağlarsın damlamaz gözünden dökülmek isteyen damlalar,
Belki ağlatan odur insanı, her bir damlanın terk etmesidir göz pınarlarını,
Bakarsın dünyaya ışıl ışıl yukarıdan,
Sen mi aydınlatırsın onu yoksa o zaten aydınlıktır da sen üstüne mi doğmuş-
sun-dur gecenin bilmezsin,
Ağlarsın üstüne,
içine içine,
Üzülme,
Üzülecek bir şey yoktur belki de.
Dönüyor dünya,
Hem de fütursuzca,
Yoksa ben öldüm mü ayın kucağında,
Ağlama,
Dünya çok uzağında,
Dönüyor durmadan,
Ay işte kurduğun hayallerin altında,

Sen mi öldün ben mi kim bilir,
Ayrılık adı bunun nasılsa,
Ne fark eder,
Kim ayda kim dünya da,
Karanlıklar iki eksenin arasında,
Üzülme,
Hayat böyle da yaşanır aslında.
Akmasın yaşların kapat gözlerini,
Ve şimdi söyletme bana gökteki kuş, yerdeki toprak,
Bir gün bittiğinde anlarsın işte,
Bu mu hayat, o mu hayat.
Üzülme
Ve ağlama,
Bu şiir,
Anlamak istediğinin çok uzağında...

Gelinlik Çiçek

Adil Başoğul / Şiir

Elbet bir sabah açacak gelinlik çiçek
Öpecek taç yaprağından çiy tanesi
Okşayacak bir rüzgâr saçlarını başak başak
Öksüz gözlerine sürünecek sevecek elleri
Selanik Meydanı manastır çeşmesi
Genç güzel kızlar doldurur testi
Al yanaklı sarı saçlı beyaz zambaklar
Utangaç göz altından bakarlar
Sırım servi delişmen oğlanlar
Bir tas su ister zambaklardan
Hani ölüme su içer gibi gider ya insan

Güneş'in ilk ışmaları deler karanlığı
Başlar kuşların parlak sabah şarkıları
Gelmesin yıldızsız o karanlık gece
Bir kahramanın destanı bu bilmece

Hayat suyu bu
Hırsız işi değil bu
Bu Selanik işi
Yalın kılıç
Tek tabanca

İhanetin bedeli ölçülür mü
Gün gelir hesap görülür mü
Ne verilse de ödenir mi
Ödensen kaniyla bedeli
Yoksa onur utançtan ölmez mi

Memleket ölüm sessizliğinde
Sokağa sadece biraz ay ışığı bir de
Selanik ışığı vuruyordu
Bir millet kahırla boğuşuyordu
İlk hedef Güneşli bir deniz değil miydi

Kader usulca yaklaştı
Beklenen fırtına
O müthiş yağmurla
O cesur savaşıya
Fısıldadı usulca
Sen ilk kadınsın Lilith
Ben fırtınayım
Ben isyanım
Dedi Lilith

Selanik ışığı aydınlığında
Bir sabah açtı o gelinlik çiçek
Savaşını ve kaderini kendi çizerek...

En Çok Sana Kızgınım Pa- patya Hani Seviyordu

Hüseyin Çomak / *Haiku Tadında Şiirler*

sivrisinekler
eski karımdan daha çok
dırdır ediyorlar

x
baykuşun ötüşü
gece silgisi
düşüncelerimde

x
mezarlığa
bahar gelmiş
tarafsızlık ilkesi

x
dedem gelecek
eskilerden bahsedecek
susunluğumuza

babam kızar diye
söylemediklerimi biriktirdim
kumbaramda

x
boş kırlangıç yuvası ile
oturmuşuz
terk edilişleri sayıyoruz

x
derin duygularıma
gece bekçisi
çatıdaki baykuş

x
en azından
salyangozdan hızlıyım
bekle sevgilim

x
aranızdan biri
tarif etmeli gökyüzünü
kör köstebeğe

x
ön cam
böcek mezarlığı
intihar mektupları

Kuyudan Çıkan Gerçek

Handan Armağan / Deneme

Jean-Léon Gérôme'un **Kuyudan Çıkan Gerçek** tablosu, ilhamını bir efsaneden almış. Efsaneye göre; (*) bir gün Yalan ile Gerçek buluşurlar. Yalan gökyüzüne bakıp, derin bir nefes aldıktan sonra dönüp Gerçek'e:

"Bugün hava çok güzel!" der. Gerçek, şaşkınlıkla bakar Yalan'a. Hava gerçekten de güneşli ve cıvılcıdır. Şaşkınlığının sebebi ise Yalan'ın ilk defa doğruyu söylemesidir. Gerçek, bu durumdan memnun bir şekilde Yalan'la vakit geçirip, sohbet etmeye devam eder. Sohbetin büyüüne kapılıp bir kuyunun önüne kadar gelmişlerdir. Su, o kadar güzel ve berraktır ki Yalan yine doğruyu söyleyerek; "Su çok güzel! Hadi birlikte yüzelim." der. Gerçek, kuşkuyla yaklaşarak suya ayağının ucuyla bakar. Suyun güzelliği ve Yalan'ın doğru söylemesi onu suya girmeye ikna eder. Soyunup, yüzmeye başlarlar. Keyifli kısa bir zamanın ardından Yalan, bir anda sudan çıkarak Gerçek'in kıyafetlerini kuşanıp, kaçır. Gerçek, neye uğradığını şaşırılmış ve son derece kızgın bir şekilde sudan çıkarak Yalan'ın peşine düşer. Yalan, Gerçek'in o harikulade kıyafetleri içinde paspallığından arınmış bir şekilde insanların arasına karışır. Gerçek ise çırılçıplaktır. Bu halde Yalan'ı ararken ayıplanır. Onu gören insanlar, böyle çıplak bir şekilde dolaşmasını densizlik olarak bulup hor görürler. Son derece utanan Gerçek, insanların arasından kaçıp, tekrar kuyuya geri döner ve kuyunun derinliklerinde sonsuza kadar saklanır. Yalan ise arsız bir şekilde Gerçek'in o muhteşem sureti içinde yüzyıllarca dolaşmaya devam eder.

Efsane, Yalan ve Gerçek'i ete kemiğe büründürerek, hayatımızda nasıl yer bulduğunu ustalıklarla anlatıyor. Görüşlerimizi o kadar bozduk ki, görüntülerin ötesine bakamıyor gözlerimiz. Psikiyatr ve Ölüm üzerine çalışmalarıyla bilinen Elisabeth Kübler Ross, insanın gerçekte karşılaşabilmesi için "Yüzleşme"si gerektiğini anlatır. Yüzleşmek, derinine bakmadığımız her durumda imkânsızlaşıyor. Çünkü yüzeyde görünenle içerde olan farklı. Maskelerimiz öyle yoğun ve kendiliğinden ki, önce kendi yüzeyselliğimizle yüzleşme kararlılığı gerektiriyor. Sizin de gördüklerinizin çıplaklığı ile yargılanmak ve hor görülme yerine, efsanedeki Gerçek'in yaptığı gibi kuyunun dibinde bıraktıklarınız olabilir mi?

Gerçek'in bu kadar zorlayıcı gelmesi, hayatın ayarlarını sürekli bozarak oluşturduğumuz düzenle bağlantılı görünüyor. Sanki entropi yokmuş gibi, sanki her

şeyin birbiriyle iç içe bağlantısallığı yokmuş ve her şey kontrolümüzdeymiş gibi yaşamaya çalışmalarımız. Sabit ve kalıcı olmasını istediğimiz düzenlerimiz. Hep mutlu olmaya, kazanmaya, başarıya ve takdire duyduğumuz açlık... Stratejilerimiz; kazanmaya, başarıya, takdire ve mutlu olmaya dayandığında, güvenli duvarlar inşa edebiliyor muyuz? Varlığımız; başarılarla, kazanca, güce dayandığında, gerçekliğin çıplaklığı karşısında korunuyor muyuz? Keşke öyle olsaydı... O zaman rasyonel olurdu yaptıklarımız. İnsan evladının aklına, bilgisine, gelişimine saygı duyacağımız alanlar verirdi bize.

Felsefeci Jean Baudrillard'a göre gerçeklikten o kadar uzak yaşamlar kurduk ki; "gerçeği, ilk örneği olmayan, kendisi zaten KOPYA olan bir şeyin kopyasını" yaşıyoruz bu yüzyılda... (*)

Gene de Gerçek'le buluşmak, Gerçek'le yüzleşmek, çıplak gerçeği olduğu gibi görmek için emek vermeye devam. Maskelerden, yalanlardan, yüzeysellikten yorulduk fazlasıyla. Yalanlar ve yalancılar, yüzeyselliğin doğası gereği bize umutsuzluğu aşıyor. Başka türlü Yalan'ın egemenliği mümkün değil. Umudumuzu kaybettiğimizde, Gerçek'in kuyuda olduğunu unutuyoruz tamamen. Umut etimolojik olarak mutlulukla bağlantılı. Umutsuzluk rüzgârları, duyarlı bir kalbin keder çığlıkları gibi görünse de, aslında mutluluğumuzu ipotekliyor. Efsanedeki Gerçek'in aydınlığını, kuyuya kapatıyor.

Hayatın kaçınılmaz acı ve zorluklarıyla yüzleşme cesaretimizle, kuyudan Gerçek'leri çıkaralım. Çıplaklığı bizi zorlasa da, doğru olanla kalma cesaretimiz, umutla hayatlarımıza mutluluk taşısın.

() Efsane, Gülay Çiçek'in yazısından alınmıştır.*

() Kitap: Elisabeth Kübler Ross, Ölüm ve Ölmek Üzerine*

() Kitap: Jean Baudrillard, Simülakrlar ve Simülasyon*

Tutsak Gibiyim

Deniz Gürsoy / Şiir

Dursun, geçmesin zaman, akıp gitmesin
Felek çarkı durdursun, artık çevirmesin
Şeytan bavulunu toplayıp izne ayrılışın
Yeter ki sen gel bana kurbanın olayım.

Ne bitmez bir ıstırap, dinmez bir sızı
Bu aşkın pençesinde bir av gibiyim
Geçmiyor bir türlü günler, gelmiyor vuslat
Artık bu ayrılığa alışmış gibiyim.

Bunca zaman heba oldu, her şey boşuna
Aşkımız tutkuluydu, girmediydi yoluna
Kismet böyleymiş, mutluluk başka bahara
Ayrıldık biz ama hala tutsak gibiyim.

O sokakta

Sevgi Erol Öçal / Şiir

Mavi gök kubbenin altındaki o sokakta
Geziniyor gözlerin
Arıyor sessizliğe kucak açmış cumbalı evlerin sakladığı tozlanmış anıları
Kaldırım taşları eşlik ediyor tüm ihtişamıyla uzaklara dalan göz bebeklerine
Tenha sokağın yalnızlığı benziyor içinin masum çocuk gözyaşlarına
Sokağı saran o koku üstü örtülü sandıklarda saklanan naftalin keskinliğinde
yakıyor boğazını
Arıyorsun sen yüreğinin izlerini
Yağmurun sildiği kaldırım taşlarında
Tanıdık bir ayak sesi
Bir gülüş
Bir hıçkırık
Bir melodi yanık bir ezgi
Duymak istiyorsun o sokakta saklı kalan
Sevgilinin sesini
Kaçamak bakışmaların
Coşkulu gençlik dalgalarını
O sokakta arıyor gözlerin kalbinin tüm kederini yüklenmiş
Derin kuyularda sakladığın
Kül olmayan kor ateşlerde gizlediğin
O sevdayı sevgiliyi
O gençlik başının dumanlı günlerini
Arıyor gözlerin arıyor
Hala o sokakta kalan
Bitmemişliği
Gökyüzü mavisinin umudunda
Islak kaldırımların çırpınışlarında geziniyor gözlerin
Toz tutan anıları...

Mutluluk

Seydan Topbaş / Şiir

El ayak çekildikten sonra
Geç kalmış bir karanlığın
Telaşlı huzursuzluğunda
Gerçi hava
Biraz soğuk ama
Bir köşeye bırakıp
Günden arta kalanları
Şöyle arkama yaslanıp
Biraz da paltoma sarınıp
Kuytusunda teknenin
Uykuya dalmaya hazır
Denize doğru
Uzattım ayaklarımı
Sanki içime doğmuş gibi
Başımı kaldırıp
Gökyüzüne baktım
O yaramaz yarım ay
Hani uzatsam elime gelecek
Düşündüm ki aslında şu an
Kalabalığında yalnızlığımın
Sıradan bir mutluluk
Bu olsa gerek

Hicran

Heybet Akdoğan / Şiir

gözlerinde mutluluk sandığın sızıların acısı
birikmiş gözbebeklerinde
umudu beklemekten yorulmuş bakışların
bulup da kaybettiğin sevgilinin arayışları
yüreğinin her kaçışında yanaklarına çökmüş mutsuzluğun ağırlığı

durgun yüzünün arkasında yalnızlığın mahşeri
yargılamaktan sinirleri boşalmış vicdan azapların
doymak bilmeyen arzularının tükenişleri
eritiyor gün gün seni
şükürü bilmeyişinin çaresiz çıkmasında

yaşattığın haksızlıkların hapsindesin
hasretin ve ayrılık
mutluluğu beklediğin günlerin sabrı

eskimiş çehren kirpiklerinde asılı
zülüflerinden süzülüp incelmış zaman
omuzlarına yaslanıp oturmuş hicran
mutluluğun söküğünden aralanıyor gülüşün
pişmanlıkları kuşanmışsın

harcanmış yılların buğusunda
sevdanın sözü tükendi
geç kalmışlığın sevgili
seni terk etmiş güzelliğin gibi

Cenneti Gördüm

Ramazan Kuzgun / Anı-Öykü

Senelerden, 1960-1961 olabilir. İlk mektebe henüz başlamamıştım. Babam-nenemle birlikte aynı evde kalıyorduk. Babam henüz anasından ayrılmamış, onun tarlalarını ekip biçiyoruz. Çiftçi başı, Emir nenemin koordinesinde şu tarlaya pancar, şuraya, pamuk, nohut, arpa, buğdey vb ekiliyor, coşkulu bir tarımsal faaliyet içindeyiz. O sene yoğun bir nohut furyası vardı, bütün köylüler birbiriyle rekabet halinde Armutlu, Halaç gerisi, Potur yeri gibi mıntıkalandaki tarlalar silme dolu. Nohut tarımı hem kolaydır hem de para eder. Fakat bir meşakkati vardır. Meret domuzlar nohut tam olgunlaşmaya başlarken, taneleri henüz yeşilken yemesini bek çok sever. Geceleri girdikleri tarlayı talan eder. Bir karnarda efendice yese neyse. Hele 2-3 ve fazla sürü halinde gelirse, tarlanın altını üstüne getirir. İşte bu sebeptendir, o günler gelip çatinca bütün köylüler, delikanlılar, kendi tarlalarında geceleri nohut bekler. Uykucular başarısız olur, nohutları yedirir. Bir delikanlının namı iyi nohut, mısır vb. beklemesiyle de ünlenir. Geceleri, teneke çalmak, ateş yakmak. Garip sesler çıkartılarak ve illaki köpek sesleri domuzların kendi tarlalarına yaklaşmasına engel olmaya çalışırlar. Bu görev önemlidir. Ve bu mevsimin muhabbetleri de biraz domuz üzerinedir. Konuya girersek çıkamayız.

İşte o sene güzel bir nohut hasatının sonunda, satmakta kendi içinde bir mesele. Ya köye gelen hububat alıcılarına satarsın. Ya Bozkurt bazarına götürülür, (Bozkurt kasabasından Nohutçu Halil çok meşhurlarındandır. Oğlu Enver'le sonradan Orta Okul arkadaşı olduk, çok muhterem insanlardır.) ya da iyi at arabası, öküz çifti olanlar Denizli Kale içinde kurulan zahire pazarına (Perşembe olması lazım) götürürler. Tabi, Denizli'ye götürmek meşakkatlidir. Lakin

parası da iyidir. O gün öğle suları evde bir telaş olduğunu hissettim, nenem sağa sola talimatlar yağdırıyor, şu tarladan kalkanları önce satalım. Ali onları yükte, hatırladığım kadarıyla 80-90 dolu (18 Lt. Teneke karşılığı gelir) çuvalları at arabası bir gün önceden özenle hazırlanır. Sağlam kıl, pamuk dokuma çuval-lara doldurulur. Mevsim sonbahar, eylül civarlarıdır. Geceleri iyiden iyiye soğuk-lar bastırıştır.

Babamların Denizli'ye gideceğini anlamıştım. Anama bende gideceğim diye tutturdum. Anam babama söyledi. Babam hemen birinci maddeyi uyguladı. Olmaz. Çocuk aklımla bir çaresi olmalı diye düşündüm hızlıca bende. Hemen aşıkını uygulamaya giriştim. Yüksek dozda ağlamak tabii, en büyük silahıdır çocuğun. Aralıksız ve inilti halinde olmalıdır. Herkesin duyacağı biçimde ve mümkünse mahalleli duymalıdır. Konum komşu, Eşe-Ali ne ağlıyor bu çocuk demeye başlayınca doz artırılmalıdır. Bir iki azar ve somsaklamadan sona da devam ettirmek gerekir. İstek inilti bir kendinden geçme halinde devam ettirilirse, kararlılık biraz biraz anlaşılır hale gelir. Anan, baban, nenen ve diğer aile büyükleri ufaktan meseleyi tartışmaya başladıysa başarıya baya yaklaşılmıştır. İster istemez aile ikiye bölünürse, başarıya ramak kalmıştır. Ağlama dozu iyi ayarlanmalıdır. Çileden de çıkabilirler tabii. Anam baştan tamamladı, babam tavında, nenem olmazlarda. Demek ki ağlamaya, derin iç çekişlerle devam edilecek. Derken yatısı ezanı okundu, bu arada akşam yemeğini bütün ısrarlara rağmen, yemek gerekir. Sofranın oralarda bir yerde yüzükoyun kapanıp, kesik kesik devam edersen, konu yemek sırasında sıkı bir gündem maddesi haline gelirse, şansın artar. Nenem olmazlarda, biz onu ne yapacağız oralarda, elimize ayağımıza dolanır, yollarda düşer şaşar kaybolur vb. deyip son sözü söyledi ve odasına çekilip gitti. Anamla babam ince ince tartıştılar. Babam neneme rağmen götürmeye karar verdi ama bu durumun annesiyle arasının açılmasına kadar gidebileceğini falan konuştular. Haydi kalk bir şeyler ye dediler. Neyse sofrada kalanlardan bir şeyler sıyırdım. Başarı bazı pürüzlere rağmen sağlandı. Sofrayı toplayıp odamıza çekildik. Yatmadan önce ince bir plan hazırlandı. Babamla ben nenemden önce kalkıp atları arabaya koşup, beni çuvalların arasına, at çullarının arasına saklayacak babam. Ses çıkarmadan gidebildiğimiz kadar ilerleyeceğiz, sonrası Allah kerim dedi. Haydi uyuyalım deyip onlarda iç odalarına geçtiler. Uyumak mümkün mü? Babamın da beni atlatıp gidebileceğini düşünüyorum tabii. Saat 3 de kalkılıp 3,30 da hareket edilecek. Akşam nenemle böyle anlaştılar. Fakat babam 2,45 gibi kalkıp beni sarıp sarmaladı çuvalların arsına özenle yerleştirdi. Sakın ses çıkarma, öksürme, kıpırdama deyip, atları hazırlamaya koyuldu. Derken nenenin uyanıp aşağıya indiğini seslerden anlıyorum. Ali hazır mı, eksik bir şey var mı falan sordu. Sesleri dinliyorum. Beygirlerin samanını, arpasını koydun mu diye sordu. Babam her şey tamam deyince, Emir ağa şoför mahalline oturdu. Onun yeri orasıdır. Sürücünün yanındır daima. Anam avlunun koca kapısını açtı çan sesinden sonra tekerleklerin eşikten sertçe geçtiğini hissettim. Anamın güle güle kazasız belası gidin gelin. Dikkatli gidin talimatıyla yola koyulduk. O tarihlerde köy yolu, henüz kumlanmamış olabilir, toprak yolda tıkr tıkr iniş aşağı

gitmeye başladık. Beni bir korku, merak, ürperti sardı ki demeyin gitsin. Merak Denizli'yi görmek çok garip hisler yaşıyorum. Anlatıldığı kadar Denizli'yi tahayyül etmeye çalışıyorum. Korku; sardı bir taraftan, nenemin saklandığım anlaşılınca babamla, arası açılır mı? Kavga ederlerse durum ne olur? Ürperti; merakla korkunun, bendeki çapraz ateş hali olmalı. Önce vücudun derisi gerilir bilirsiniz, sonra üstündeki tüylerin dikelmeye başlaması hali ile karışık bir titreşim hali - Eskiler sakırdama der-. İşte tamda bu duygu apnesi halleri içinde tıkr tıkr gidiyoruz. Nenemle babam konuşuyor yarı duyuluyor, yarı duyulmuyor ne konuştuklarını bazen anlıyorum. Genelde nenem bir şeyler söylüyor, babam kesik kesik evet hayır cinsinden bir şeyler söylüyor. Nohutçu kaçta satacakları, yaklaşık ne kadar tutacağı, alınacaklar listesi üzerinde bir diyalog, bir münazara hali devam ediyor. Denizli'den neler alınacağı, Denizli eşrafından çakıcı lakaplı Coşkunlar'a olan sezon sonu kılık kıyafet, basma fistan kaput borçlarının ödenmesi gerektiğini falan konuştular. (Coşkunlar 1. Ticari yoldan 2. Tic.yolu geçip bayram yerine çıkan yol üzerinde manifatura mağazaları olan eşhas. Denizli'nin köklü tacirlerindedir. Babaları hacı amca dedemi, babamı, amcalarımı tanır. Bizim köye yılda birkaç kere at- katır gibi hayvanla manifatura satmaya gelirdi. Harmanda dermanda veresiye alınır. O insanlar ne dürüst esnaftı hiç unutmam.) Atların gece görüşü mükemmeldir suları yara yara, kumların tekerleklerle sürtme sesleri arasında Hakkilerin (Hakkıların) değirmenin oradan sola saparak Darboğaz istikametine doğru yöneldik. Nenem arabayı şöyle bir kontrol et Ali düşen şaşan olmasın, atların koşumlarına bak, tekerleklerle bak dedi. Araba durdurdu. Babam arabanın etrafını dolaşiyor. Nenem babama, yağmur falan yağar yolda fazladan çul, örtü aldın mı Ali dedi. Babam aldım demesine rağmen yerinden kalkıp çulların olduğu yere doğru çuvalların üzerinde emekleyerek arkaya yönelince benim yanıma doğru elini uzattı. Korku pik desibel. Bende hızla başımı içeriye çekerken orada bir hareketliliğin olduğunu anladı galiba, duraksadı. Ali bak bakem şurada bi şeyler kıpırıyor, kedi falan mı binmiş arabaya dedi. Babam gülmeye başladı. Artık sınırlar gerilmiş belki. Ana dedi o bizim İramazan, der demez hızla çulları kaldırıp beni ortaya çıkardı. Kaçak yolcu kabak gibi ortaya çıktı. Ninemin ileri derce de gece körlüğü vardı. Hatta lakabına girmiş bu yüzden. Kör emir diye de anılırdı. El yordamıyla beni buldu. Ah Ali ah sen mi aldın bunu arabaya. Ne yapayım ana. O binmiş, yatmamış uyumamış geldi bindi. Anası da şöyle, böyle. Söz dinletemedim, gibilerden serinletme çalışmaları. Neyse suç biraz bölüştü. Sınırlar gergin. Beni yeniden bir güzel yerleştirdiler ve gergin bir ortamda, koyulduk yollara. Nenem kızgın, biz bu çocukla oralarda dep düş, bi de onunla mı uğraşacağız dedi ve sustu. Artık o saatten sonra köye dönülemezdi tabi.

Atlar ve araba kendi doğal salınımı içinde darboğaz istikametine yavaş yavaş ilerliyoruz. Tekerleklerin taş ve toprakla mücadelesi, dingilerin çıkardığı çampara sesleri, atların burunlarından soluyarak çıkardığı buharlı sesler arasında gah, çay kumlarını, gah suları yara yara, gah toprak yollardan darboğazın, Sapaca köy mıntıkası içinde kalan Keloğlanın değirmenin önüne ulaştık. Çevre

dağların arasından gelen, çakal sesleri, gece kuşlarının korku salan garip sesleri arasında susukun ve korkak ve meraklı yolculuk da bir mola. Saat 5,30 civarı ortalık daha da aydınlanmış, dağlar kendini silik bir iz gibi göstermekte, çam ağaçlarının uçları belli ki güneşe hazırlanıyor. Yolaklarında tavşanlar, tilkiler, belki de domuzlar inlerine dönüyor olmalı, ovalardan bu vakitlerde. Atların üzerine çuları örtüldü, saman torbaları burunlarına asıldı. Değirmenin önünde çevre köylerden gelen köylüler arabaları ve hayvanları un öğütme nöbetlerindedir. Değirmenci kel arabamızın yanına geldi. Hoş geldin Emir Abıla, Ali nereye böyle. Nenem Sapaca köyündendir. O değirmenin çevresinde de tarlalarımız vardı. O sebeple oraları ve değirmeni bir gün sizlere anlatırım. Bir efsane gömülü o topraklar da. Sadece değirmende bir gece sessizliğini dinlemek bile, bir romana bedeldir. Hoş sohbet, ettiler. Bizimkilerin suskunluğu keloğlanın nüktedan espirileri ile dağıldı. Ben uyumaya çalıştım. Yaklaşık yarım saatlik bir moladan sonra yollara koyulduk. Yol Kaklığa kadar engin aşağı gider. Ufak tefek yokuşlar hariç emir çayını (nenemin adı burdan gelir) takip ederek Kaklık kasabasına girerken kayda değer bir yokuşa ulaşılır. Orayı da ikmal edip Kaklığa geldik. Kaklık çok eski ve köklü bir kasabadır. Simgesi kekliktir. Uşak, Afyon-Ank-Ant ve Denizli yol kavşağıdır. Bir zamanlar somunlarıyla meşhurdu, şimdilerde hak getire. Kaklığın eski köy kısmında Araplar mahallesine ulaştık. Dede dostumuz arap amca henüz sağdı. Oğlanları Hasan abi ve küçük kardeşi Harun vardı. Arabayı ve atları orada biraz soluklandırdık. Arap amcanın acar karısı bizi bir güzel doyurdu. Sıcak ekmeğe yağ sürdü, çökelek dürdü. Bu ikinci molamız yolun üçte biri sayılır. Bütün bu mesafe ve yer bilgileri ben büyüdükçe yerleşti kafama... Bu bölgede bizim sülale, Çambaşı, Sapaca, Kaklık, Dereköy, Zıpır, Honaz ve bazı köylerine yayılmış geniş bir sülale.

Koyulduk yola. Atlar tabi yorgun ve terli. Daha yavaş yol alıyoruz. Denizli yolundayız, o yörelerde İnönü yolu derlerdi bir zamanlar.1954'lerde yapılmış. Ben baya rahatlamış, başımı çulların arasından çıkarmış etrafı radar gibi kayıt altına alıyorum. Uçan kuşa bile bakıyorum. Yol boyu leylek sürüleri ile karşılaştık su boylarında. Onların tam göç mevsimi başlamak üzere. Derken Gürlek yokuşundan aşağı atlar arabayı zorla kaykıla kaykıla, enselerindeki hamutlarının üstüne bütün yükümüzü alarak, ön ayakları ile direne direne indirdiler. Apış araları köpük ter içinde kaldı hayvanların. Nenemle babam aralarında kızak takip takmama mevzuunda kısaca tartıştılar. Babam lüzüm yok dedi. Aslan gibi beygirler. Babam onlara çok güvenirdi. Babamın o beygirlere hayranlığı tarihlere sığmaz. Anlata anlata bitiremez. Birisinin adı Macır, birisinin adı Çaltılı idi. Yokuşun dibine sağ salim indik. Orada bir çeşme ve devasa söğüt ağaçlarının dibinde günün en uzun istirahati yapıldı. Öğle yemeği, atların doyurulması, çevre köylerden bizim gibi köylüler at arabaları, öküz arabaları Denizli'ye giden gelen insanların karşılaştığı önemli bir yerdü Gürlek söğütleri ve çeşmesi. Buraya kadar birkaç tane kamyon, burunlu otobüs, bir kaptı kaçı ancak gördüm. Baya vakit ilerledi. İlkiniye doğru toparlandık, koyulduk yollara, Denizli'ye gün ortasında varmamız

mümkün olmadı. Birazda gece karanlığında varacağımıza üzüldüm. Fakat sonradan gecenin de bir güzelliği olduğunu anladım. Böceli'den sonra, Akhan yokuşunu çıkarken hava iyiden iyiye karardı, Artık Sevindik domusundayız.(Domu-Sirt- hafif yüseklikte bir tepe)

Buraya kadar bizim radar epeyce kayıt yaptı. Şimdi sıkı durun, Sevindik'ten, Denizli boylu boyunca göründü. Benim heyecan dorukta sanki başka bir âleme, dünyaya gelmişim gibi hisler içindeyim. Karşımda ışı ışı ışıklar. Bir anda yıldızlar yere inmiş hissettim içimden. Hayatımda ilk defa görmüştüm, yaklaştıkça yol kenarlarında o fenerler çoğalıyor. Şaşkınlık diz boyu. Babama da bir şey soramıyorum. Sokaklardaki ışıtlı, parlayan yıldızların sokak lambası olduğunu babamla nenemin konuşmalarından öğrendim. Babam sokak lambalarının bir önceki gelişine göre baya çoğaldığını neneme anlatıyor. Kulak misafiriyim. Zaten gözler Denizli'yi fir fir kaydediyor. Söze karıştım, babama bu fenerleri kim yakıyor, kim söndürüyor diye sordum. Babam benimle dalgasını geçmiş. Fenerlerin gazını-fitolini gündüzden koyuyorlar dedi, akşamotu da yakıyorlar dedi. Basmaçılar petrol istasyonu, garaj civarına gelince ışıklar çoğaldıkça çoğaldı, dayanamayıp babama demişim ki, CENNET GİBİ. O da evet cennet gibi dedi. Ha, Sevindik tepesinden gördüğüm büyüklük bizim köyün kaç katıdır diye düşündüm, içinden çıkamadım. Bir ışık bolluğu içinden geçerken, köyümüzdeki sokakların, evlerin, odaların, ıssız ovaların zifiri karanlıklarını geçirdim içimden. Cennet bu olmalı diye düşündüm. Öyle anlatılırdı çocuklara. Işıklar içinde olacak, her yer gündüz gibi olacak, lüks (löküs) lambasından yayılan ışıklar halt etmiş derlerdi büyükler. Ben cennetteydim artık. Fakat bir sorun takılı kafamda, o zaman cennet yeryüzünde. Aslında kafama takılan ilk soru, babamın gazını ve fitilini insanların gündüzden koyduğunu söylemesinde bir hinlik olduğunu anlamaya çalışmıştım. Pekte kafama yatmamıştı. Babama dönüp bu kadar fenerin gaz ve fitillerinin el ile doldurulmasının mümkün olmadığını söyledim. O da gülerek evet, ben şaka yaptım, bak dedi direklerin arasına gerili telleri fark edebiliyor musun, tabi gece vakti, kıt-mımır görmeye çalıştım evet dedim. Onların içinden ceryan diye bişey - şey var, o gelip lambayı yakıyor deyince, Kafam daha da allak pullak oldu. O, işey ne demeye kalktım. Babam ceryan dedi.

Neyse kafanızı şişirdim. Ben artık cenneteyim. Fakat ölmedik! Babam sağ, nenem sağ, atlar sağ, sorucu arap gelmedi. Hadi ben çocuğum, babamın hiç mi günahı yok, ninem beni anama babama kaç kere dövdürdü, nenemin hiç mi suçu yok, nasıl olur bu iş kafam gidik vaziyette. Atlar ikinci ticari yoldan bayram yerine varmışlar, Babam atların gemlerini sağa çekerek bugünkü Sabah Lokantasının oralardan bir avluya girdik. Babam geldik dedi. Arabayı durdurdu. Loş ışıkların içinde arabadan indik. Bir adam bizi karşıladı, Hoş geldiniz deyip atları şuraya, siz buraya bizi yerleştirdi. Hancıymış. Sanırım Denizli'deki son hanlardandır. Bu arada yol kenarındaki binalar ve çevrenin tam görüntülerini gündüz gözüyle kayda alacağım.

Yukarıda anlattıklarım ve uzun bir yolculuktan sonra hancının gösterdiği odada bir güzel uyumuşum. Bu bir şehirdeki ilk uykumdu. Sabah uyandık. Babam atlara yem saman verdi. Ve bir ara kayboldu. Elinde bir torbayla geldi. İçinden sıcak sıcak Şerif Ali'nin fırınından alınmış, kocaman tombul somun ekmeği ve tadımlık birkaç simit. Sıcak somunun içine çökelek sıkıp sıkıp hancının yaptığı sıcak çaylardan da cam kupalara koyarak bir güzel sabah yemeğimizi yedik. Babam bazı çuvalların ağzını açarak birkaç kg kadar mostralık nohut aldı, bir başka keseye. Hancıya at ve arabayı emanet edip, Biraz ileride hafif bir yokuştan tırmanarak zahire pazarının oralara ulaştık. Benim elimden nenem sıkı sıkı tuttu, babam önden, nenemle ben arkasından gidiyoruz. Henüz yeni yeni açılan dükkânlar. Sattığı şeylerin görünmesi için kaldırımlara taşıyan, dizlenen esnaflar.

Ve tabi bizim gibi kasaba ve köylerden şehire inmiş, açılan dükkânlarla, tereftle ve iştahla, merakla bakan teyzeler amcalar, yavaş yavaş kalabalıklaşmaya başladı. Biz zahire pazarına ulaştık. Bazı adamların babamı tanıdığını, Ali hoş geldin, neyin var diye sorduklarını. O da nohut getirdim deyip elindeki keseyi açıyor. Adamlar sağ avuçlarını keseye daldırıp bir avuçlarıyla nohuttan biraz çıkartıp, öbür avucunu da yanına getirip avuçlarında iyice inceliyorlardı. Ali kaç diyon. Rakamlar aklımda kalmamış, babam rakam söylemiyor, siz bi şey deyin deyip öncelikle onların fiyat vermesini sağlıyordu sanırım. Ben nenemin elini hiç bırakmıyorum. İnsanlar kalabalıklaştı. Derken babam bir müstecirle anlaştı. Araba nerde, diye sordu adam. Feşmekan handa deyip, o adam bizim yanımıza bir başka adamı verdi, Ali sen bizim depoya git ben bir saate kadar oraya gelirim dedi. O refakatçi ile hana gittik. Atlar arabaya koşuldu. Nenemle biz handa kaldık babam nohutları oralara yakın bir depoya boşaltıp geri geldi. Ölçüm yapıldığını 92 dolu geldiğini söyledi. Atları ve arabayı hancıya emanet edip, depoya bu sefer üçümüz birlikte gittik. Beklemeye başladık. Müstecir depoya gelip, kara kaplı defterde bir güzel hesap yapıldı, babamın da hesabı kuvvetidir. O zaten önceden hesaplamış bile tamam dendi. Para birer birer elden ele verilerek sayılıp alındı. Müstecir cin gibi adamdı. Pantolonunun cebinden çıkardığı para tomarı-destesi o güne kadar gördüğüm en külliyetli para destesiydi. Neyse vakit öğleni bulmuştu babam aldığı paranın bir kısmını cep mendiline bağlayıp ceke-tinin iç cebine yerleştirdi ve üzerinden bir çatal iğne ile sağlamladı. Birazını da pantolon cebine koydu sağ elinin avuç içiyle sık sık kontrol maksatlı olacak ki cebini yepesledi. Bu hareketi ara sıra yaptığını görüyordum. Bu onun bir yaşam biçimiydi. Sık sık cüzdan koyduğu yerini veya cebini dışarıdan kontrol maksatlı yepeslerdi.

Tabi benim radar çalışıyor. Gözler felfecir vaziyetlerinde. O ana kadar pek ayak bağı olmadım ama nenem al şunu Ali elimden dedi. Ve ekledi sağa sola bakacağım diye dalıp gidiyor. Asıla asıla kolum yoruldu dedi. Babamda usulca nenemin elinden beni alıp çeke çeke bir dükkâna girdik. Her yer basma-fistanlık kumaşlar, top top raflar dolu. Aaa bir de ne göreyim bizim köye manifatura getiren çakıcı hacı amca. (Normal tabi cennette olacak adam hacı) Babama ve

nineme hoş geldiniz dedi. Nasılsın Emir abıla, çor çocuk nasıl, bu sene harman hasat iyi miydi? Bende on on beş güne kadar bir uğramayı düşünüyodum sizin köylere dedi. Buyurun neler alicenez dedi. Beni bir köşeye sıkıştırdılar. Ali oğlan baya büyümüş falan deyip sıfır numara traşlı başıma avucunu sıvazladı. Onlar, şundan, bundan, uzun tahtadan bir cetvel ve makas marifetiyle ölçtüler-biçtiler, aldılar-sattılar. Benim akıl dışarılarda, bir tarafa da garnım gurulduyor, acıktım. Ama demek ne mümkün. Buraya kadar cennetin gündüzünde en çok şaşırdığım taraf, kalabalıklar, insanlar, sokaklar ve dükkanlar. En dikkatimi çeken o güne kadar hiç görmediğim şeyler o kadar çok ve büyük. Her dükkân zingazink çeşit çeşit mallarla dolu. Kısacası gördüğüm her şey bana farklı gelmekte. Derken babam bir dükkâna doğru yöneldi İçinden çıkanlar girenler baya kalabalık. Açım ya hemen et kokusu kapıda burnuma gelmiş. Buyurun hemşerim alt katta yer yok sizi yukarı kata çıkarıveren dedi. Beyaz önlüklü bir adam. Tam o arada bir diğer adamın kordan alevli bir fırının içinde etleri çevirdiğini, sıcaktan da terlemiş vaziyette terini sırtındaki havluya bir güzel sildiğini, uzun bir maşa ile ocağın-fırının içinden etleri çıkartıp bıçak ve satır maharetiyle nasıl tabaklara yerleştirdiğini uzun pideleri nasıl doğrayıp ete yapıştırarak yağladığını gözlüyorum. Derken babam elimi bırakmış o dar merdivenlerden çıkmış ben aşada kebabçıyı resmediyorum. Bir bakmışlar ben yokum. Koşarak inip elimden tuttuğu gibi yukarı çıkardı. Elimi o kadar sıkı ki kızgınlığından olacak, hala acıyor. Bu arada tam karşı masada oturan adamların birisi tanıdık geldi. Babama sordum orada oturan bizim köyden dedim. Nenem ne yapcen köyden möyden sen? Murannı Üsen o. Onlarda gelmişler Denizli'ye demek ki dedi. Kebabı o beyaz önlüklü adam masamıza getirdi ortaya koydu yağlı pideler davetkâr, tabi kaşık çatal bıçak yok. Gerçi bizim köyde de çatal bıçak olmazdı ama (Tahta kaşıklar vardı) demir gaşşık yeni yeni görülmeye başlamıştı). Domates, soğan, acı biber ve kocaman bir şişe su. Önce neneler başlar, sonra babalar sonra çocuklar misali giriştik. Amanın amanın o nasıl bir tad. Hiç unutmadım o günü. Bizim cennetin yemesi de güzel dedim içimden. Fakat bu arada Murannı Üsen (Moranlı Hüseyin Lakaplı) adam tam karşımda oturuyor. İkide bir adama takılıyor gözüm, Öyle terlemiş ki ter neredeyse masaya damlıyor, adamın hiç umurunda değil saldırmış kebab yiyor adam. Adam beyaz tenli ve birazda kızarmıştı. Tamam biz de yiyoruz ama adamın yiyişi bir başka. Aman yarebbim ne o ter, ter, İleri ki yıllarda ben bunu o kadar sağa sola anlatmışım ki. Bizim aile içinde sık sık terleyen birisini görsek. Artık deyim oldu "Murannı Üsenin kebab yediği gibi" denir oldu. Güzelce yedik, üstüne bir su içtik. Şişeyi bitirdik. Dar merdivenlerden indik. Babam cebinde korumaya aldığı paralardan seçip, en eski olanı verdi üstünü demir para olarak aldı. Bunlar cebi deler deyip emir neneme verdi. O da özenle para kesesine yerleştirdi. Köylüler şehre indiklerinde mutlaka kebab yerlerdi. Bir de bunun muhabbetini yaparlar kahvede. Çocukların dinleyenlerin canı isterdi.

Çıkıp coşkunlarda hacı amcada bıraktığımız pılı-pırtı paketini alıp, babamın kucağında bir bohça halinde hana geldik. Babam atlara bir daha su yem saman verdi. Nenem ben yoruludum hadi siz gidin dedi. Babam benim elimden tutup

handan çıktık. Bana bizim dayının Murşut var ya şuralarda bir yerde çorap satar gel birez kendimize çorap alım dedi. Murşut abiyi bulduk Bir naylon muşambanın üstüne çorapları dökmüş bağıra çağıra satıyor. Uzaktan görünce ben de tanıdım. O da bizi görünce aleeeyh, Ali dayı 'sen misin' hoş geldin, bu senin İramazan mı, maşallah ne kadar büyümüş falan deyip bizi karşıladı. Birkaç naylon çorap sardı gazete kâğıdına babamın koltuğunun altına kıstırdı. Ya o zamanlar naylon torba yok muydu bilmiyorum. O sonradan icat oldu galiba. Babam gene o arada elimi bırakmıştı bana benden hiç ayrılma beni takip et falan dediğini hatırlıyorum. Murşut abinin naylon muşamba üstü tezgâhının tam biraz ilerisinde, naylon oyuncaklar yeni çıkmış o zamanlar henüz köy çocuklarına kadar gelmemişti. Gözüme ilişti, hemen yakınımızda. Babam o Murşut abile hoşbeş ederken benim ayaklar oyuncak satıcısını yanına gitmiş. Çömeldim. Oyuncakları elliyorum. Satıcı sen kimsin nerede senin sahibin dedi. Başımı kaldırdım. Babam yok. Bir te-laşlandı. Satıcı kayıp galiba bu çocuk deyip elimden tuttu ve oraya oturttu. Babam bir bakıyor çocuk yok. Ani bir oprasyonla. O yukarıya doğru gitmiş. Murşut abi hemen aşağıya yönelip biraz gelip beni buldu. Çorap muşambasının yanına geldik. Bu sefer babam yok. Dur dedi şimdi gelir. Neyse 3-5 dakika geçmedi babam geri geldi. Beni görünce rahatladı elimden tuttu. Neredesin sen nereye gittin dedi. Murşut abi, hemen şu oyuncakçının yanındaymış, dedi. Ama ben acayip korktum. Neyse babam orada pek azarlamadı ama. Elimden tutup öyle bir sıkılmış ki hala acıyor. Muşamba tezgâhın başından vedalaşıp ayrıldık. Bir daha hiç ayrılma kayboluyorsun bak. Nenen duyarsa falan dedi. Böylece 1 virgöl yarımlik kaybolma hadisesini atlattık. Suratına bir baktım kıpkızıldı. Bir daha elini hiç bırakmadım. O sonradan kale içi olduğunu öğrendiğim yerlere sık dükkânların olduğu yerlere doğru gittik Kalabalıklar içinde, kendisine fötr şapka aldı, Bana bir cizlovat pabuç alındı. Anama bi şeyler aldı. Küçük iki kız kardeşime de bi şeyler aldı. Anam terziydi. Elle çevrilen Singer dikiş makinası vardı. Dikiş makinasına iğne, iplik falan aradı buldu. Bu arada elini hiç bırakmadım. O bırakırsa alış verişte falan, ben ceketinin ucundan tutundum. Kale içinde cennet daha bir güzelleşti. ilkindiyi epeyce geçmişti vakit. Hana hızla döndük. Nenem geç kaldığımızı söyledi hızla toparlanıp handan ayrıldık. Artık arabamız boş olduğu için atlar mutluydu. Biz mutluyduk. Aynı güzergâhı izleyerek, gece yolculuğu sonunda, ertesi gün öğle suları köyümüze geldik.

Cenneti tam çıkarken hava karardı ama cennetin fenerleri henüz yanmamıştı. Aradan seneler sonra, orta mektep ikideyken ve sonraları cenneti çok çok görme fırsatım oldu. İlk mektebe başladığım senenin, şubat tatilinde sure öğrensin diye hocaya gönderdi anam. Bir ara hoca efendi cenneti anlatmaya koyuldu. İnanın bana benim gördüklerimin yarısını bile anlatamadı. Elinde uzun bir sopası vardı. Hep kızardı. Ezberim zayıftır. Ama olayları gün gibi hatırlarım. Bir daha hocaya hiç gitmedim. Ben Denizli'ye her gidişimde bu öyküyü yeniden yazarım. Bu senelerdir böyle sürer gider.

İşte o gün bu gündür.

Benim cennetimdir. Denizlim.

Kdn

Özkan Fidan / Şiir

Bir resim yaptım
Adı kdn
Yüreği dny
Gözleri dnz
Saçları rmn
Elleri sck
Dudaklarında glmsyş...

Çullanıyor kör karanlık
Ayaklar altında ççklr...

Üleştiler kıskanmadan
Renkler buluştu.
Tuvalde göz, dudak, el
Şiire koşup geldiler...
Bir resim yaptım
Baş köşede
Adı kdn.

Gece yırtıldı sabaha
Göz göze geldi özneler.
Bir söz ünlendi sonsuza
Çğlk... çğlk...

Eşrefpaşa Yokuşunda

Hasan İldız / Şiir

Alya'ma

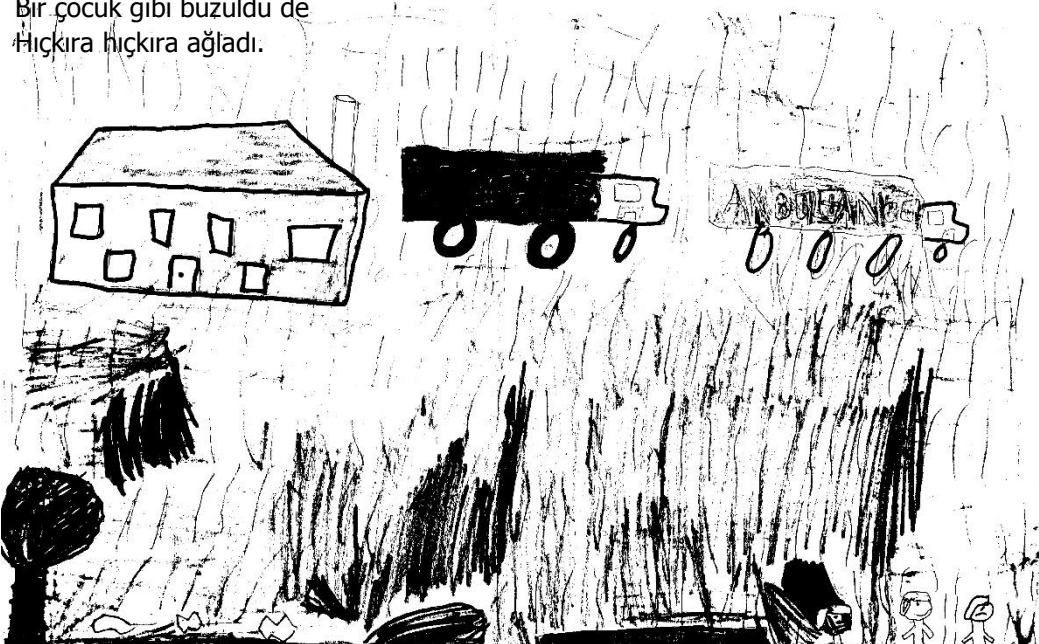
Sizin Bayram yeri var ya hani
Hani bayramın içindeki bayram yeri
Kuledeki saati
Çalışmayan saat kulesinin altındaki
Saat kulesi ve onun altındaki
Dut dalının altında
Kanış bir köpek gördüm
Uzatmış önüne
Ayaklarının ayaklarını yalıyordu.

Sonra karşıdaki karşıya geçtim
Öbür dutun öbür dibinde bir kedi
İnanmayacaksın ama
Küçük İskender'in küçük kedisi
İskender ölümle öleli beri
Kimseler sahiplenmemiş
Patileri bile yanmış
Zavallı kedi.

Sizin sokağa girmeden solda
Senin bana kurmaca attığın yolda
Sanırsın Esmeralda dondurma yiyor
Dans ediyordu
Etrafının etrafında bir alay çalgıcıyla
Karabağlayanlardan Karabağlara
Tam çıkarken, çamların altında
Şiirden şiir yazıyordu biri
Yazdığı her şiirin şiirini
Uçak yapıp fırlatıyordu
Yedinci kat balkonuna.

Biraz konuştuk ordan burdan
Alya adında bir kız sevmiş
Ona şiirler yazıp
Oyalar oyalanmış buralarda.

Derken, dernekten çocuklar geldi parka
Bir koşturmaca bir şamata...
Park, şairin içinin içindeydi bu arada
Bir kısmını şiire katıp
Sevgilisine yolladı
Biraz sonradan sonra elinde parkla
Geri geldi gönderdiği çocuk
Almamış sevgilisi
Ben onu tanımlıyamıyorum demiş
İnan, inanır mısın koskoca adam
Bir çocuk gibi büzüldü de
Hiçkıra hiçkıra ağladı.

Eskilerden Bir Film

Kızıl Çöl

Bir Deliliğe Sığınma Hikâyesi:

Oğuzhan Demir / Sine Yorum

Michelangelo Antonioni'nin
1964 yapımı ilk renkli filmi

"Anlamıyorum. Anlamıyorum."

Filmin sonunda sürpriz bir şekilde karşımıza çıkan Karadenizli denizcinin Türkçe kullandığı bu replik, filmi özetleyen cinsten. Geçirdiği önemsiz kaza sonrası birtakım değişiklik yaşayan Guiliana, başta kocası Ugo olmak üzere topluma karşı davranışlarında nevrotik bozulmalar yaşar. Yer yer atak geçiren kadın, bu durumu dışa da yansıtmaya başlar. Kocasının arkadaşı olan Corrado, Guiliana'yı en çok anlayan kişi olarak gözükür ve ikili yasak aşk yaşamaya başlar...

Baştan sona kadar kasvetli bir ortamda geçen film, yalnızca insanın varoluşsal anlam arayışını değil, sanayileşmiş toplumlarda bireylerin önemsizleşmesine de çok yoğun bir şekilde dokunmuş. Ekonomik gelişmelerin oluşturduğu sınıfsal

bunalımlara Marksist öğreti perspektifiyle dokunması ile Chaplin'in Modern Zamanlar'ını hatırlattı bana film. Guiliana'nın filmin başında boyamaya yeni başladığı gri ve büyük evi, film boyu kadrajdan eksik olmayan fabrikalar, bireyin sanyileşen dünyadaki önemsiz ve sıradan bir hale gelmesine yönelik metaforik göstergeler olmuş.

Heidegger'in öznellikten yoksun insanı işaret eden Das Man kavramı, filmde özellikle Guiliana'nın eşi Ugo'nun üzerine cuk oturuyor. Her ne kadar gösterişli, varlıklı bir "eş" olsa da nevrotik bir süreç içerisindeki Guiliana'ya bir pozitif anlam vaat etmiyor. Bu özelliği ile 67 yapımı Belle de Jour'u anımsattı bana film. Film boyunca yaşadığı kimliksizlik problemini aşmak için nevrotik dürtülere direnmeye ve topluma adapte olmaya çalışan Guiliana'nın bunu bir şekilde başaramayıp psikolojik olarak dibe batması, filmin sonundaki beyaz koridor metaforu ile açıklanmaya çalışılıyor olabilir. Bu anlamda kadının Persona'daki Elisabet ile benzer olarak yapaylaşan topluma yaptığı başkaldırının başarısız olduğunu söyleyebiliriz.

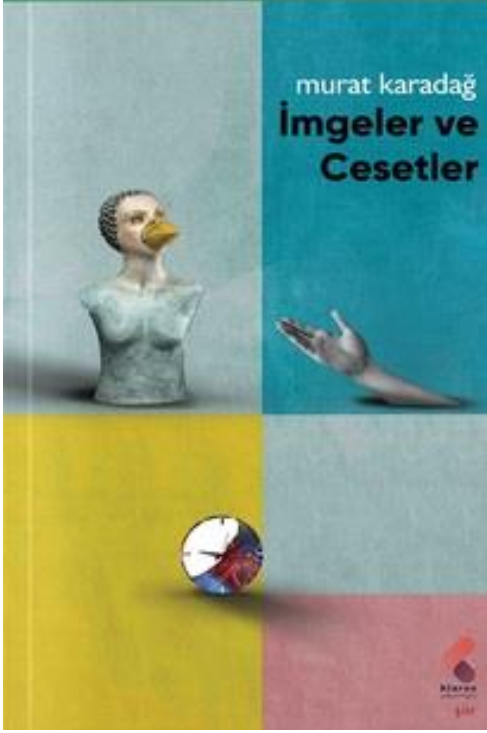
Yaşadığı kazada ölüm olgusunu hisseden Guiliana'nın buna mukabil varoluşunun anlamsızlaşmasını algılaması, iletişimsizleşen ve Marksist terminolojiyle metalaşan toplumdaki yozlaşmaya yaptığı başkaldırı, film boyu uzun, sessiz ve kasvetli sahnelerle destekleniyor. Üzerine okuma yapılması, berrak bir zihinle izlenmesi gereken şahane bir film Kızıl Çöl. Benim Antonioni'nin izlediğim ilk filmi. Çok beğendim, en yakın zamanda izlemenizi tavsiye ederim.

Yönetmen: Michelangelo Antonioni

Oyuncular: Monica Vitti, Richard Harris, Carlo Chionetti, Carlo Di Palma

Süre: 120 Dk

Kitap Tanıtım

İMGELER VE CESETLER

ŞİİR

Murat Karadağ

Klaros Yayınevi

"Adını koymadığım bir çok ölüyü sırtımda taşıdım
"İnsan yükünü sırtında taşır
Kalpte değil"
Demişti bilge dedem...
"Sırtından vurulduğunda ölürsün
Sırtında ölüler taşırısın"
Demişti az bilge teyzem...
Zaman geçti, doğru erdi;
Sırtımda ölüler taşıdım
Adını bilmediğim ölüleri sırtımda taşıdım
Kulak ver dinle;
A'yan ın görmediği yeri;
Ayaklar öpermiş
Gözlerin konuştuğu yeri"

Karikatür

Mehmet Selçuk

düs ve mitos

2022

www.dusvemitos.com

thasancelikkol@gmail.com